

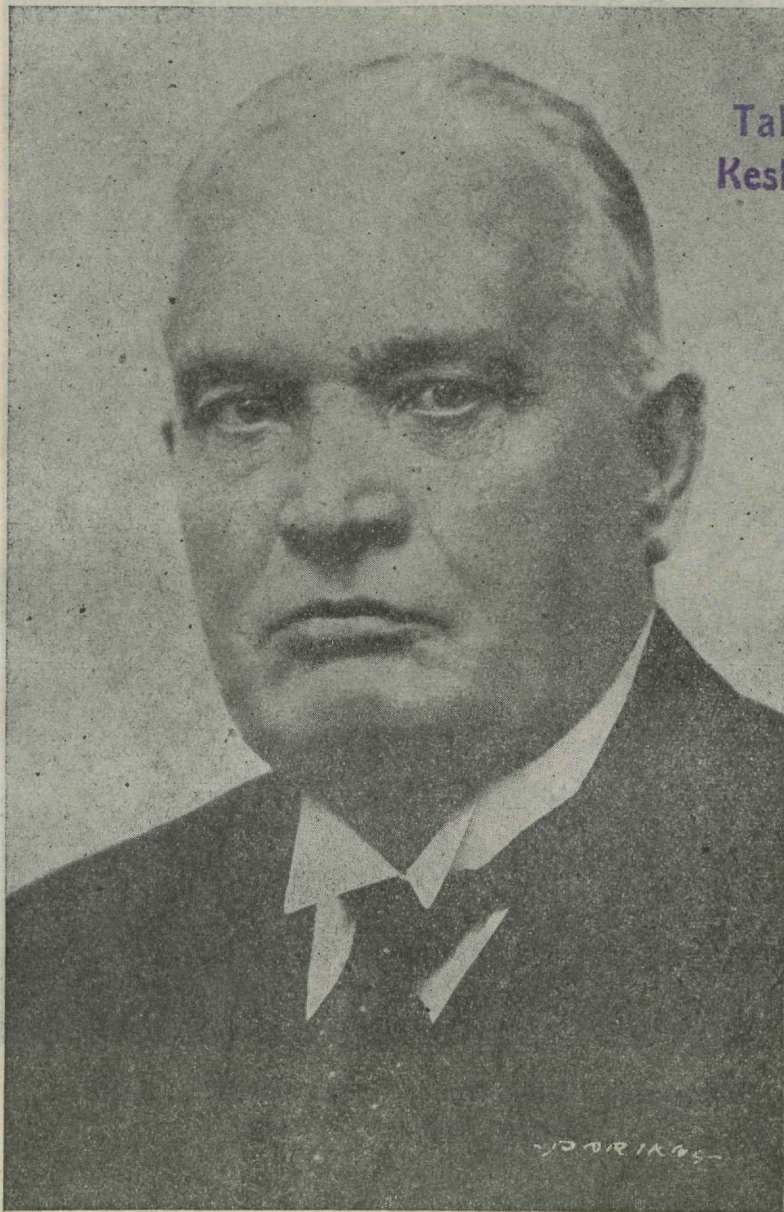
HARJULANE

Harju Noorte Kotkaste ja Kodutütarde erinumber

Nr. 6

3. juunil 1937. a.

X aastakäik

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

Härra Riigivanem K. Päts,
Noorte Kotkaste Auanem.

*Sõjavägede Ülemjuhataja, kindralleitnant J. Laidoner,
Noorte Kotkaste Peavanem.*

*Kaitseülem,
kindralmajor J. Orasmaa.*

K. L. Harju Maleva pealik major K. Saar.

Noortele lipupäevaks

Oma kasvavale noorsoole usaldab vananev põlv järk-järgult kõik varad ühes kõige kallima, kaunima ja õrnema varaga — riikliku iseseisvusega.

Teie, noored, saate peremeesteks oma kodumaal. Varade valitsejana peremehe õigustes võtate täiskasvanult oma kanda ka kõik peremehe kohused ja vastutuse.

Teist, noortest, võrsuvad tulevikus riigijuhid, valitsejad ja kaitsjad, juhtivad tegelased ja tegelikud töömehed kõikidel majandusliku-, vaimu- ja kultuurielu väljenduste mitmekesistel aladel.

Kuidas tahate, oskate ja suudate juhtida, kasvatada, hoida ja kasutada rahvuslikke varasid ja rahvusliku iseseisvuse hüvesid, niisugune on ka teie tulevik.

Peremehe kohuste ja ülesannete edukas täitmine tingib hoolikat ettevalmistust. Ettevalmistuseks lapsepõlves olete koondunud noorkotkaste ja kodutütarde ühisesse perre.

Ühise pere sümbolse välistunnusena saate oma au- ja lipupäeval organisatsiooni üksuste lippe. Ehkki kauneid lippe lehvib uhkelt teie ridades rohkesti, on neil kõigil ühine välimus ja ühine juhtkirja sisu — o m a i s a m a a d t a h a m e a u s a l t t e e n i d a.

Tervitan teid, noorkotkad ja kodutütred, lipupäeval! Kasvage oma lippude all väärilisteks rahva varade pärijateks, auks isamaale ja õnneks tulevastele põlvetele!

K. S a a r, major,
Harju Maleva Pealik.

Kelleks meie kasvame?

Igatiiks meist kasvab omaette inimeks ja isikuks, kellel igal on oma võimed ja kalduvused ning arenevad oma vaated ja huvid. Eks igatiiks peabki olema omaette mees, kes ise oma loomingu ja käetööga suudab oma elu rajada ja kodu ehitada. Tugev isik, kel tööga õnne ja kaaskodanikkude austus on siin kõigile eeskujuks.

Iga eesti poiss ja tüdruk aga tunneb ometi oma rinnas tuksuva südamega, et ta pole kutsutud elama ainult endale. Ta tunneb juba veres neid võimsaid sidemeid, mis teda seovad oma rahvusega ja isamaaga.

Rahvustunne on meid liitnud, isamaa-armastus, võitlusind ja vabadusvaim on meile tugevust annud. Neile alustele toetame juba nooruses omad jalad.

Eesti sugu kasvagu kehas ja vaimus

õitsev ning terve, kel elujõudu, elurõõmu. Olgu mehisust, uhkust, julgust ja väärikusest püsti pea. Usk südames ja veres jõudu, et oma rahvale ja kodumaale saaks tõusvat tulevikku luua.

Eesti rahvale ja tema tulevikule ning meie iseseisva kodumaa ülesannetele pühendame end, kui kasvame noorkotkana ja sirgume seal meheks meeste ridadesse või ka kodutütrena valmime oma kohustustele. Noorkotkad ja kodutütred on meie jõuline ja rahvusliku uhkusega noorus. Nendena kasvamegi.

Kasvame meesteks, — ja kõrvuti naised — kellel on julgust, jõudu ja vaimu elada ja töötada kasuks oma rahva tulevikule ja auks isamaale.

21. mail 1937. a.

J. Vellerind,
kolonelleitnant,

Haridusministeeriumi noorte juhataja.

„Harju kotkastel on ikka valvel terav silm!“

Harju Maleva noortelt kotkastelt kõlab seekordne kutse-hüüd — tuldagu kokku maleva lipupäevale. Võimsalt on paisatud selline kotka-hüüd üle maa. Ühine kotkapepere kogu Eestis vastab: Õnne! Jõudu! Edu!

Harjulasi oleme ikka ja alati võinud omas kotkaperes tähele panna. Minevikus oleme näinud meie ühiseid laagreid ja muid ettevõtteid, kuhu Harju Malev on toonud oma parema osa, milline järjest olnud osaks paremate osade hulgas. Harjumaa poiste ettevõtted, esinemised, laulud ja mängud, need on meid vaimustanud, ergutanud eeskujutõttu — need on meie kotkalendu julgustanud. Ja omas kodus, Harjumaa, on need põhjapoolsed poisid osanud elada ja edeneda ning oma tööd õieti rajada. Küllap Kalevi käsi neile, kui lähimaile, andnud varajasemalt kätte tarkusi oma elu ja oma kodu korralikuks ehitamiseks! Selle tulemuseks on Harju kotkastel ilusaid hetki mälestustes ka oma laagritest, muinaslinna-garnisoni elust, võistlustest, õppepäevadest ja muust. Samas

Noorte Kotkaste Peastaabi ülem noortemagister
J. Tedersoo.

on nad valvsa silmaga jälginud, et kõik hea ja väärtuslik pääseks kogu noorte kotkaste liikmeskonna hüveks mõjule. Olgu minu kohuseks tänasel nende pidupäeval kõige hea ja väärtusliku eest öelda tänu hästi suur!

Harju noorte kotkaste lipud löövad lehvimäe Vabadusväljakul. Noorte Kotkaste Malev ja Kodutütarde Ringkond saavad endale püha suunanäitaja koos hulga teiste üksustega. Üheskoos maleval ja üksustel, üksmeelselt noortel kotkastel ja kodutütardel, lähevad lehvivad lipud üle Harjumaa. Koos annetatud, üle maa ühte ja sama õilsat töösuunda juhtides ja rajades,

liitku need välised tähtsamad märgid kõik praegused ja tulevased Harjumaa noored vägevaks ja murdmatuks pereks. Olgu sel perel alati meeles oma marssilaulu võetud sõnad:

„Harju kotkastel üksmeeles tugevad on read!“

„Harju kotkastel on ikka püsti uhked pead!“

„Harju kotkad teavad juba, mis on vabadus!“

Joh. Tedersoo,
noortemagister.

Naiskodukaitse esinaine E. Männik.

„Isamaa auks alati valmis!“

Noorte Kotkaste ja Kodutütarde ilusaks loosungiks on „Isamaa auks alati valmis“.

Selle loosungi kehastuseks saagu Harju Noorte Kotkaste maleva ja Kodutütarde ringkonna lipud. Arenegu Harju kaitseliidu noorte elu uute lippude all vanematele

rõõmuks, auks ja uhkuseks riigile ja rahvale.

Minu paremad soovid Harju Noorte Kotkaste ja Kodutütarde lipupäevaks.

E. Männik,
NKK. esinaine.

Tervituseks Harju kodutütarde lippude puhul

Kui asuti ringkondade lippude valmistamisele, siis seati üles põhimõte: kõigil ringkondade lippudel olgu üks külg ühine Kodutütarde üldlipuga. Harju ringkond on seda põhimõtet edasi arendanud, asudes rühma lippude valmistamisel seisukohale: kõigil rühmade lippudel olgu üks külg ühine Harju ringkonna lipuga.

Kodutütred, koondudes oma rühma lipu all, liituge tihedaks tervikuks nagu perekond, kus liikmed üksteist armastavad ja toetavad. Seejuures tuletagu lipu teine külg teile meelde, et olete Harju kodutütred ja et teie rühm oleks selline üksus, mis hästi liituks kõigi teiste rühmadega üheks Harju kodutütarde pereks, kus igaüks on valmis kandma kohustusi selle suurema üksuse kasuks.

Kui aga koondute Harju ringkonna lipu all, siis tuletagu selle teine külg teile meelde, et olete suure üleriikliku Kodutütarde pere liikmed. Selle organisatsiooni liikmetena pidage au sees oma põhimõtet: isiklikud huvid tuleb paenutada üldhuvide alla. See põhimõte on meie tähtsamaks koostöö aluseks. Kui hülgaksime selle, siis laguneksime. Seepärast harjutagu iga kodutütar juba esimesest päevast alates, mil ta võib kanda kodutütre märki, ohverdama oma huvid rühma huvidele, rühm ringkonna ja ringkond üleriikliku

Kodutütarde Peavanem S. Pruuden.

Kodutütarde organisatsiooni huvidele ning selle kaudu meie suurima terviku — isamaa õnnele ja hüvangule. Sellistena teostate kõige paremini oma juhtmõtte: Isamaa auks — alati valmis ja sellistena, kannate kõrgel oma lippu. Selleks õnne, jõudu, edu.

Salme Pruuden,
Kodutütarde peavanem.

Harju kodutütred

Askeldades olevikus, elame ning tegutseme tõelikult tulevikule. Elu raskemal hetkeil annab meile jõudu ning tuge lootus paremale tulevikule. Tulevikult loodame ja ootame kõike head, ilusat, helget päikesepaistet ja soojust. Inimhinges kaoks tegutsemis- ja võib-olla olemasolutahe, kui poleks tulevikku. Mis meil puudub, seda ihaldame kord saada. Teie, Harju noored kodutütred, olete meie, Harju naiskodukaitse ootus, meie lootus, meie helge päikesepaiste. Teis näeme meie oma paremat tulevikku, naiskodukaitse aadete eest võitlejaid ja võitjaid, naiskodukaitse vaimu edasikandjaid. Kui meie, vanad, algasime tööd kobades, kündes esimesi vagusid

kodukaitse töö söödile, siis teil tuleb viljakandvaks harida see tööväli ning hoida ta umbrohuvaba. Seda, mida ei lähe korda meil saavutada, loodame teilt. Teie, astudes meie ridadesse, viimistlete meie töö. Nagu ema paneb suuri lootusi oma lastele, nii paneb ka Harju naiskodukaitse suuri lootusi Harju kodutütardele.

Harju kodutütred, võttes vastu lipu naiskodukaitsele, hoidke seda kõrgel, samamudes teie juhtide poolt teile näidatud radu.

Kodutütarde juhid! Teie oleme usaldanud oma pisikesed tüdrukud. Teie käes on nende ilmavaate kujundamine, õpetage ja juhtige neid kõigele heale ja ilusale.

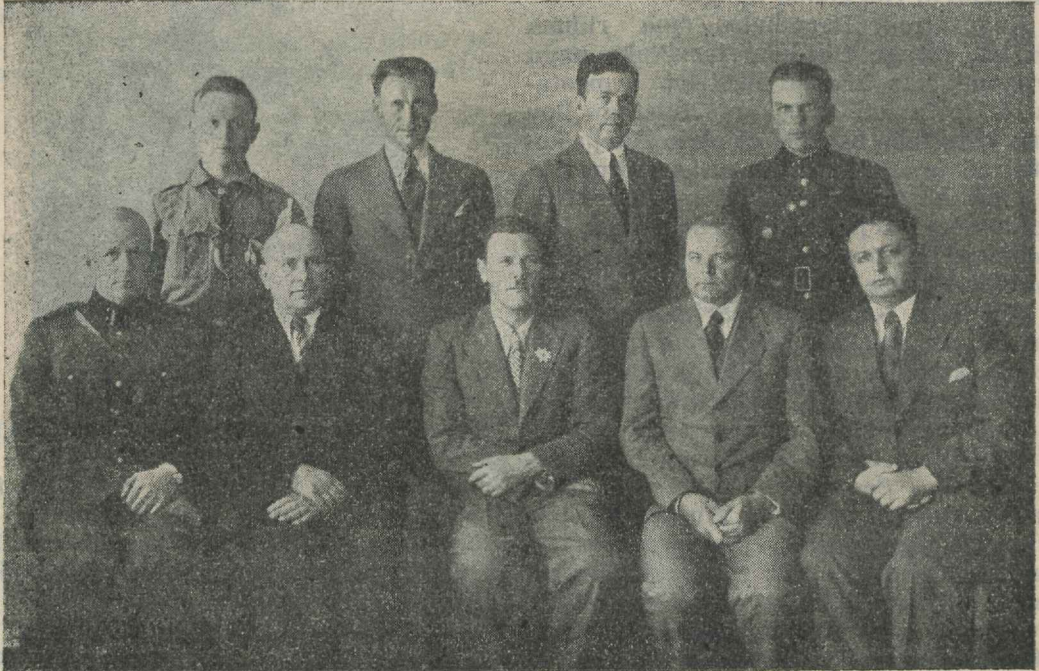
Olge kannatlikud ning kandke emalikult hoolt oma väikeste kasvandikkude eest. Suur ja vastutusrikas on teie töö. See töö vajab enese ohverdamist, suurt armastust — ema-armastust. Kuid ta on siin elus ka kõige tänulikum töö. Sest pole loota elus suurimat tänu, kui see, mis hoovab laste säravaist silmist, kui nad teie juhtimisel sädistavad pääsukestena täis töö-rõõmu, indu ja julgust. Ja kõike seda omavad Harju kodutütred tänu teie suu-

rele hoolele ja tööle. See olgu tasuks teie pingutustele.

Palun vastu võtta suurim tänu tehtud töö ning nähtud vaeva eest. Soovin kõigile edaspidiseks sama üksmeelset koostööd ning jõudu kanda kõiki raskusi, mis esitab teile teie vastutusrikas töö.

M. Voore,

Naiskodukaitse Harju Ringkonna
esinaine.

Noorte Kotkaste Harju Maleva Staabi juhtkond.

Keskel istub maleva vanem O. Suursööt.

Harju noored kotkad ja kodutütred

Juunikuu 6-dal päeval on teie pidupäev: sellel päeval annetakse teile lipud ja teie kogunete esimest korda nii suurel hulgal Tallinna. Seni olete teie toimetanud oma kodukohas koondisi, laagreid ja muid kokkutulemisi ja need on juba sageli olnud üsna arvu- ja liikumisrikkad, mis siis veel lipupäev, kuhu tahame kokku tulla suurel hulgal, et oma malevale ja rühmale värsket lippu saada, üldiselt aga tunda end ühise Harjulaste perena. Ja kui siis meie, väikeste meeste ja tüdrukute rivi venib õige pikaks nii umbes 1½ kuni 2 ki-

lomeetrit ja orkestri mürtsudes sammume Vabadusväljakule, kes kahtleb siis veel, et meist ei saa tublid kaitseliitlased ja agarad naiskodukaitsjad — ei keegi. Ja uhkusega vaatavad meie juhid, meie vanemad ja kogu rahvas meie peale, kui korraldatud ja kasvatatud kodumaa poegade ning tütarde peale. Meie tahame seda tunnet aga kindlasti ka õigustada, meie püüame saada mängides ja õppides tõsisteks, ausateks ja tüsedateks Eesti rahva liigeteks.

Meie oleme lugenud ja kuulnud, et meie maal olid ajad, kus Eesti poisil ega tüdru-

Lipupäeva juhtiv toimkond.

Vasakult teine — K. L. Harju Maleva pealik major K. Saar, kolmas — Maleva vanem O. Suursööt ja neljas — Ringkonna vanem M. Arak.

kul ei olnud ühtegi võimalust Eesti keeles Eesti lipu all ja Eesti laulusi lauldes õpida ega kasvada, vaid kõik see sündis võõrkeeles ja võõraste õpetajate juhtimisel, meie oleme aga kasvanud vabade Eesti kodanikkude lastena ja tahame hoolitseda ning aegsasti valmistuda selleks, et meie kodu ja rahvas ka edaspidi vabaks ja iseseisvaks jääks. Meie tahame seda vabadust üle kõige kalliks pidada, mille meie isad meile on kätte võidelnud. Kogunedes sellele kohale, kus sagedasti meie väeosad ja kaitseliitlased oma kogunemisi teevad,

kus aga kogunesid ka meie vabadusevõitlejad enne väljaastumist vaenlaste vastu. Sellel kohal tuletame meelde neid, kes meile eeskujudeks on meie elu alul ja kelle samudes tahame käia saades täiskasvanuks. Ühtlasi aga peame meeles, et tahame olla sõbrad, olla aumehed ja olla eestlased. Veel enam — meie tahame olla isamaa auks alati valmis.

Kõige paremat ja edukamat ning ühtlasi lõbusamat lipupäeva soovib teile teie maleva vanem

O. Suursööt.

Harju kodutütardele

Lipupäevaks, 6. juunil 1937. a.

Vanade puude alla tärkavad noored... Metsaalune on täis tipitud roheliste tupukestega... Veereb mõni aasta, tõuseb ja sirgub pikemaks noor võsa. Ajahammas ja elutarbed hävitavad vanu puid... Ja kui nad hoopis kaovad, sinetab ja rohetab nende asemel noor mets, ühtlasem ja tihedam kui vana...

See on areng looduses, ja see areng toimub ka noorte organiseerumises. See on looduse seadus. See kõik tuleb endast mõistetavalt, selle vastu ei saa midagi parata, sel ei saa olla vastupanu: noored vallutavad!

Kui 1930. aastal Petseris naiskodukaitse ringkondade esinaiste päeval esma-

kordselt kõne alla tuli ülemaaline kodutütarde (tookord „naiskodukaitse noorte“) organiseerimise vajadus, siis oli sel mõttel vastaseid, oli kahtlejaid... Ja ometi, mõne aja möödudes, samust kahtlejaist sai asja organiseerijaid ning juhte, ja nüüd, mõned aastad hiljem, kodutütarde noor mets on tärnanud arvuliselt tihedamaks, kui emapuud naiskodukaitstes...

Kodutütred on vallutanud maa, aga nad nõuavad ja kohustavad ka.

Harjugi kodutütred on arvuliselt kasvanud perekamaks aast-aastalt.

Kui aastal 1932. 10-dal aprillil naiskodukaitse Harju ringkonna juhatus kinnitas 7 eismest kd. rühma (Rae, Saku, Jõe-lehtme, Kehtna I, Ravila, Kloostri ja Keila) umbes 75 liikme ja juhiga, siis 1935. a. lõpul on juba 48 rühma umbes 600 liikmega, kevadel 1937. a. 1308 kodutütart 108 juhiga 80 rühmas.

Esimeseks kodutütarde Harju ringkonna vanemaks kinnitab NSK. esinaine 1. okt. 1932. a. pr. Helene Johani, kes in-nuga ja eduga töötab 6. detsembrini 1933. a., mil lahkub.

Ajavahemikul detsembrikuust 1933. a. kuni 1. maini 1935. a. organiseerib ja instrueerib Harju kodutütredid maleva noorkotkaste instruktor nrtemag. V. Kulasalu, kelle teened NSK. Harju ringkond ei saa jätta tunnustamata. Sügisest 1934. a. asub süstemaatilisemale kd. organiseerimise tööle kd. peastaabi instruktor Lilli Lemendik, ja järgmisel kevadel nõustub kd. ringkonna vanema kohuseid vastu võtma pr. Jenny Petersoo Jõe-lehtmest.

Moodustatakse I ringkonna juhatus, sest vahepeal on kd. põhimäärused K. L. Ülema poolt kinnitatud. Ringkonna juhatus liikmeiks saavad: pr. A. Läte, ringkonna vanema abiks ja prl. E. Essenson (Eonurm), ringkonna sekretäriks.

Töö muutub tihedamaks. Töötatakse välja suvine ja talvine töökava, avaldatakse „Harjulases“, võetakse osa üleriiklistest kd. õppepäevadest 1935. a. suvel, omandatakse seal uusi kogemusi; peetakse I õppelaager Paldiskis 120 osavõtjaga, mis vaatamata vihmassele ilmale õnnestus ja süvendas ühistunnet ning tõendas, et Harju kodutütred võivad tõsiselt raskusi ületada nurisemata.

Järgmisel aastal peeti I kd. vanemate õppepäev Tallinnas, 31. oktoobril, kus arutati rühmade töö ühtlustamist ja esma-

kordselt otsustati asuda rühmalippude muutsemisele.

Instruktoriks saab Erika Eonurm, sekretäriks valitakse Aino Leht Kiiust.

Kahjuks perekondlisil põhjusil lahkub kd. ringkonna vanema kohalt 1936/37. a. vahetusel pr. Jenny Petersoo, kes töötab ringkonna juhina suure soojusega.

Naiskodukaitse Harju ringkonna juhatus valib nüüd jaanuaris 1937. a. kd. ringkonna vanemaks pr. Maria Arak'u Kehtnast.

1. mail 1937. a. toimub ka kd. instruktorite vahetus: lahkub Erika Eonurm, uueks instruktoriks tuleb Elvi Rebane Elvast.

Ringkonna vanema ja instruktori vahetus pea samal ajal pidurdab märgatavalt kd. ringkonna tööd, aga kõigi rühmavanemate ning juhtide ja kodutütarde heal tahtel võime vastu minna uutele ettevõtetele (õppelaagrite ja kd. ringk. 5-da aastapäeva pühitsemisele) ja Harju noorkotkaste ning kodutütarde ühisele lipupäevale 6. juunil s. a.

Naiskodukaitse Harju ringkonna juhatus, eesotsas ringk. esinaine pr. M. Voorega, annetas sel päeval lipu kodutütarde Harju ringkonnale, väljendades jälle kord emalikkude hoolitsust, mis kodutütardele osaks saanud kogu nende lühikese eluea kestes.

Ringkonna lipu üks külg on ühine kodutütarde üldlipuga, kujutab naiskodukaitse värvi helesinisel taustal kuldkollast päikest, mille keskel on hõbehall kotka märk. Päikese kiirte vahel hõbehallist tekst: „Isamaa auks alati valmis“. Ringkonna lipu teine külg kujutab Harju maleva lipu sini-kollasel põhjal Harjumaa vappi: valget risti punasel väljal. Maakonna vappi ümbritseb kollasel põhjal tammelehtedest poolvanik. Ringi ümber keskembleemi tekst: „Harju ringkonna kodutütred“.

Ringkonna lipu kavand töötati ümber kd. Raiküla rühma võistluseks esitatud lipukavandi põhjal ja kinnitati kd. Peavanema prl. S. Pruudeni poolt 18. märtsil 1937. a.

Rühmalippude üldküljeks kd. Harju ringk. juhatus, vastaval rühmavanemate kogu sellekohasel soovil, võttis kd. ringkonna lipu külje, osutades kuuluvust ühte ringkonda, teine lipu külg on vaba rühmadele.

Lipud rühmadele kingivad enamikus

Kodutütarde Harju Ringkonna juhatus.
Vasakult teine Ringkonna vanem M. Arak.

NSK. jaoskonnad, kel raskusi päämiselt majanduslistes küsimustes ja lipu kavandite hankimisel. On väljutud põhimõttest, et rühmalippude kavandid valmistavad kodutütred ise (paljud hangivad ise ka raha lippude jaoks loteriidega jne.), aga maa laste lipukavandid igakord ei vasta kunstinoetele. Siiski loodame lipupäevaks valmis saada mõningad rühmalipud ja seega pisut kaasa aidata Harju noorte ühise mälava suurpäeva piduliku ilme tõstmiseks.

Ärgem unustagem tänu meie emaorganisatsioonile, naiskodukaitsele, ja kõigile teistele ühingutele ja asutustele lippude eest, mingi meie südamed soojaks ja silmad niiskeks, kui 6-dal juunil seisame oma uute lippude all, mida tahame pidada töö-

listeks „aadete lippudeks“ ja neid kõrgel ja puhtad hoida, kuni elame ja kestame.

Harju kodutütred ja juhid! Liikugu teie tutilliste mütside kollane karikakraväli ikka kodumaa päikeses ja soojuses, aga olge teadlikud, et lipp on ka võitluse sümbbooliks, ja peab kestma tormis ning rajuilmas.

Kui mehed lähevad lahinguisse võitlema välise hädaohu vastu, siis, kodutütarde pere, meie läheme oma lippude all võitlema kõige selle vastu, mis seestpoolt ähvardab meie kodu ja isamaad, mis pole õilis ega aus. Selleks olgu meil indu, püsivust ja õnnistust.

Maria Arak,
Ringkonna vanem.

Kool, noored kotkad ja kodutütred

Üheks kõige suurematest etteheidetest koolile on see, kui teda võib nimetada eluvõõraks. Eluvõõraks võib aga kool kergesti muutuda, kui meie järeljätmata ei püüa tuua kooli kõike seda, mis on elulähedane.

Kooli tähtsamad kasvatuslikud toed on

individuaalsus, isetegevus ja vabadus.

Kõik kooli kasvatuslik tegevus põhjeneb neil alustel.

Ka Noorte Kotkaste ja Kodutütarde tegevus põhjeneb neil alustel. Oleks ka raske kujutelda, et nii suur, võimas ja kaa-

satõmbav liikumine võik põhjeneda pedagoogiliselt vildakatel alustel. Sel juhul ei oleks temal võinud olla nõnda suurt edu. Ta ei oleks leidnud ka nõnda innukat kaastööd pedagoogiliselt.

Eks põhjene ju Noorte Kotkaste ja kodutütarde kasvatamine iga üksiku individuaalsusel ja võimetal. Iga üksiku individuaalsed omadused ja võimed määravad temale koht organisatsioonis. Tegevuse ulatus ja vastutus on igal üksikul organisatsiooni liikmel tema võimete kohane.

Noorte Kotkaste ja Kodutütarde organisatsioonides peetakse kaljukindlalt kinni isetegevuse põhimõttest. Siin ei tee keegi tööd teise eest. Igaüks peab ise hästi tegema oma osa. Abi antakse ainult juhtimise ja kasvatuse näol. See on kasvatusteaduse teine kuldne põhimõte, mille abil on põlvest-põlve kasvatatud üles tugevaid ja teguvõimsaid isikuid.

Liigne hellitamine ja hoolitsemine on kasvatusteaduse poolt kurjalt hukkamõistetavad pahed, mis viivad kasvatatava kindlasti vastu õnnetustele ja viletsustele.

Meil maksab heita ainult pilk tagasi minevikku, et selgusele jõuda missugune väärtus on isetegevusel. Inimkonda juhtivad jõud on võidelnud ikka hiiglaslikku võitlust. Ilma selle võitluseta ei oleks nad olnud ühiskonna juhid ega murdumata kangelased. Meie Vabariigi juhtivate jõudude hulgas ei olegi teistsuguse mineviku isikuid. Sama pilti näeme ka teiste rahvaste juures. Tõusta karjapoisist rahva juhiks, see on vägevate võitluste ahel. Sellest võitlusest on pedagoogid leidnud väärtusliku idee, mida nimetatakse isetegevuseks. Üks õnnestunud võitlus on parimaks ettevalmistuseks järgmisele suuremale.

Eks ole isetegevus viinud ka meie rahva iseseisvate kultuurrahvaste perre.

Noored Kotkad ja Kodutütred! Hoidke

kokku ja toetage ning julgustage kaaslasti isetegevuseks. Ohutage neid isetegevusele. Ainult see on, mis teeb isiku ja rahva tugevaks. Kadugu hädaldamine ja hellitamine! Karastagem võitluses.

Kolmandaks suureks ideeks kasvatusalal on vabaduse idee.

Noorte Kotkaste ja Kodutütarde organisatsioonid ei jäta unustusesse seda ideed.

Juba organisatsiooni astumine on vaba. Samuti on vaba seal olemine ja töötamine.

Muidugi ei saa olla kusagil absoluutset vabadust — ei elus ega ka organisatsioonis.

Vabadus on mõeldav ainult teatud piirides ja raamides.

Noorte Kotkaste ja Kodutütarde organisatsioonid on lühikese ajaga saanud armsaiks meie õppe- ja kasvatuselu juhtidele ja õpetajaile. Kadunud on igasugused kahtlused nende organisatsioonide kasulikkuses kasvatustöö alal. Samuti pooldavad neid lastevanemad. Noortest enestest ei maksa rääkidagi. Nad on lausa organisatsioonides töötamise hoos.

Pedagoogidel on rõõmustav näha, kuidas koolist lahkunud ja kursuse lõpetanud endised õpilased käivad hoolikalt organisatsioonides töötamas. Nad näevad, kuidas poiste ja tüdrukute hulgast kasvavad nende silmade all noored juhid. Nad näevad, kuidas neil noortel juhtidel on suur pedagoogiline mõju teistele organisatsiooniliikmetele.

Eks ole see liigutavalt ilus: näha oma õilsa töö kaunist vilja ja kasvavat, tugevat ning hästi ja õieti organiseeritud noori ühiskonna liikmeid, täis töötahet ja kõrgeid ideaale.

Nii on ilus töötada!

Nõnda maksab töötada!

Noored Kotkad ja Kodutütred, hoidke kõrgel oma lipp!

H. Summer,

Noorte Kotkaste Harju Malevavanema abi.

Harjulastele lipupäevaks

Harjulased — paeranniku tublid poisid ja tüdrukud, lipp tuuakse teie ette. Nii lähedale jääb see teile, et alati võite sirutada oma käe tervituseks ta poole. Ometi püsib ta ka kaugemal teist kui suudate näha — vaadaku, kelle silm ju suudab — aastakümnete kaugusel lehvib ikka seesama teie ees. Teie kasvate meesteks ja

naisteks selle lipu järel käies — ja ikka sirutate tervituseks käe.

Harjulased! Olgu teie samm vilgas käima, silm terane suuna hoidma, käsivarred tugevad lippu kõrgel kandma!

K. Liping,
Noortemagister,

Noortemagistrite Nõukogu esimees.

Laagri aeg jõuab kätte!

Laagriks ettevalmistuse aeg on jõudnud juba tulipunkti.

Mul oleks piinlik hakata kordama neid sadu kordi ettetoodud mõtteid ja põhjendusi, miks läheme laagrisse.

Kui oleme, nii hästi või halvasti kui kuskil jõud on lubanud, talve jooksul nohitsenud ja arutlenud pisitööde kallal, omandanud teadmisi, oskusi ja harjumusi mängus, töös ja korras, siis peame aasta jooksul kindlasti korraldama vähemalt ühe suurkoonduse — LAAGRI. See pole enam pisikeste algteadmiste õppimine, see on elamine õpitud teadmiste, oskuste ja harjumuste järgi. Siin kinnitame kõik õpitu poistesse otsekohese eluga, mitte enam sõnadega ei taha seda sisendada. Siin seome kõik need kõige paremate ja pidevamate sõlmedega poisi ja noorkotkluse lahutamatuks ühendamiseks. Siin spleisime salga kõige ühtlasemaks tervikringiks. Siin sulame, vanemad juhivad, isegi sellesse tihedasse ringi.

Viibimata tuleb lahendada küsimus, kus see veel tegemata — kas korraldada laager? Mispärast meil tavaliselt pooled, ei, kolmveerand poisse jäävad laagrist ära — kas ainult sellepärast, et on suvel karjas? et on muu töö aeg? et pole vormi? Ei mitte ainult sellepärast, vaid väga suur % just sellepärast, et pole aegsasti ja kindlalt otsustatud küsimus, et me läheme laagrisse.

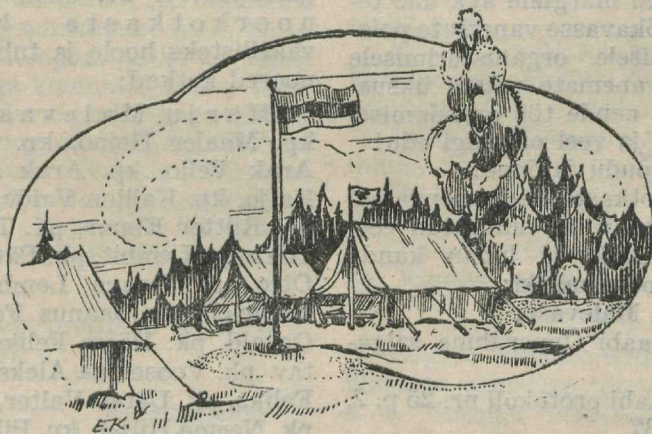
Sealsamas määrime kindlaks — kuhu? kunas? kui kauaks? Vaja

on selgitada poiste võimalused majanduslikult kui ka ajaliseltselt. Kuidas siin raskusi lahendada? Tingimata asjale suureks kasuks on rääkida vanematega. Raha kogumiseks üks moodus — laagrimargid.

See oleks esimene aste laagri vaimliseks ettevalmistamiseks.

Teine aste, mis omaette juba täidab väikest laagrilist ülesannet, on huviloomine nädalalõpulaagri korraldamisega. See on iseenesest ööpäeva laager või suur õppematk — laupäeva õhtupoolikul välja, kas matkakorras, paadiga või muul kombel, mõned kilomeetrid kodust eemale — telk või onnid üles ja laagrielu võtab täie tuju. Selles pole kohalikkuga nii piinlikud nõuded kui pikemaajalises laagris. Ettevalmistus ja teostaminegi on niivõrd lihtsad, et nõuab vaid algatust. — Olge head, nimetage poistele see idee ja olete pääsematu „ohver!“

Mispärast seda mitte teha? Kõik tingimused seda lubavad: aeg — maikuu soojade päevade kestel kooliajal on täiesti võimalik. Kohalleminek — matkakorras (suuremad pakid või varustis hobusega). Kohut — pruugib olla vaid ilus metsäärne või lagendik metsas, isegi vett pole rohkem tarvis kui söögikeetmiseks ja pesemiseks, ujuda on vahest siiski külm. Telgid — kui rühmal pole valmistelki, siis väga lihtne voodilinadest kokku õmmelda, huvitavamad on siiski onnid, kui võib laasida oksid. Tegevus — minek kohale, elamise sisseseadmine vabas looduses, toiduvalmistamine, lõke, mängu

— ja ma ei usu, et ööst-päevast midagi üle oleks jäänud. Meeleolu neil poistel, kes varem pole laagris viibinud, on laagrisseminekuks loodud.

Laagri praktilisigi ettevalmistusi ei tohi unustada. Nii tuleb poisse sisuliselt ette valmistada telgi sisustamise alal (välivoodi j. m.), välistööde alal (sillamudel), koka erikatse eelosana toidukava koostada, mille järgi laagris võimalik toitu valmistada, lõkke-ettekandeid — jutustusi, muusikalisi

palasid, deklamatsioone, laule, tsirkus, loomaaed jne.

Laagri juhtkonna koostamisest ja laagrivarustuse hankimisest on ülevaatlikud kirjutised käsiraamatus „Laager“.

Ma ei liialda, kui ütlen, et laager on juba käes: kes seda ei tunne veel ise, see jätab, ma kardan, selle poistele nii igatsetud suurkoonduse — laagri — pidamata.

Noortemagister K. Liping.

Korraldused

NOORTE KOTKASTE HARJU MALEVA VANEMA KÄSKKIRI Nr. 75.

31. mail 1937. a.

Avaldan teadmiseks väljavõtte peavanema ksk. nr. 99, 27. mail 1937. a.

§ 1. Tervitan kõiki noori haukaid, noori kotkaid ja nende pealikuid ning vanemaid Noorte Kotkaste organisatsiooni 7. aastapäeval.

Sellel tähisapäeval võime tagasi vaadata oma seitsme-aastasele edukale tegevusele noorte haugaste ja noorte kotkaste ridades. Täna sel päeval märgime aga uue tegevusalana oma töökavasse vanemate poiste suuremaulatuslisele organiseerimisele asumise. Saagu vanemate poiste üksustesse kogumisel ja nende töö arendamisel meile osaks senine ja veel paremgi edu!

Selleks soovin jõudu ja õnne!

§ 2. Noorte Kotkaste seitsmendamal aastapäeval 27. mail s. a. tunnustan eeskujulikeks noorkotkaiks ja luban kanda **Eeskujuliku noorkotka märki:**

Harju Malevast:

nk. Ilbak Jaan, Staabi Öpperühma salga-pealik.

Alus: Peastaabi protokoll nr. 25 p. 2, 25. mail 1937.

§ 3. Noorte Kotkaste seitsmendamal aastapäeval, 27. mail s. a. tunnustan noorkotkaste hoolsusmärgi väärilisteks pideva hoolsusega ja tublidusega töötanud noored kotkad:

Harju Malevast: nk. Takel Aleksander, nk. Otsma Erich, nk. Tungla Artur, nk. Orav Gustav, kp. Mihkelson Joh., kp. Isakõnnu Endel, kp. Tõnubert Evald, kp. Kaselaan Rando.

Alus: Peastaabi protokoll nr. 25 p. 2, 25. mail 1937. a.

§ 4. Noorte Kotkaste seitsmendamal aastapäeval, 27. mail s. a. tunnustan noorkotkaste hoolsuspäela väärilisteks hoole ja tublidusega töötanud noored kotkad:

Harju Malevast: kp. Känd Karl, kp. Maaler Heino, kp. Kivilo Evald, kp. Arak Vello, kp. Arak Aarne, kp. Voore Kaljo, kp. Kallion Valdo, kp. Peebo Kaino, pk. Rütter Elmar, pk. Tihane Hansel, pk. Tõldsepp Lembit, pk. Pärl Paul, pk. Pikkov Otto, pk. Laane Lembit, pk. Hermann Heinrich, pk. Jaanus Feliks, pk. Soomets Osvold, pk. Härm Feliks, pk. Sõmer Gustav, pk. Voosemaa Aleksander, pk. Piirand Feliks, pk. Ustav Valter, pk. Ööbik Elmar, pk. Neeme Hiljar, kp. Pikkpõld Harald, pk.

Põrk Ilmar, pk. Laigar Egon, pk. Jõesalu Voldemar, pk. Rimmel Valter, kp. Laagriküla Johannes, pk. Jaksen Jaan, pk. Jõgi Heinrich, kp. Heinsoo Ilmar, kp. Parktal Hugo, kp. Samberg, Endel, kp. Joala Manfred, kp. Jantri Erni, kp. Randveeri Evart, kp. Heinveri Voldemar.

A l u s: Peastaabi protokoll nr. 25 p. 2, 25. mail 1937. a.

§ 5. Noorte Kotkaste seitsmendamal aastapäeval, 27. mail s. a. tunnustan noorhaugaste hoolsuspäela väärilisteks hoolsad noored haukad:

H a r j u M a l e v a s t: nh. Raud Avo, nh. Tungal John.

A l u s: Peastaabi protokoll nr. 25 p. 2, 25. mail 1937. a.

§ 8. Noorte Kotkaste seitsmendamal aastapäeval, 27. mail s. a. tunnustan teenetekirja väärilisteks edukalt juhtimise alal tegutsenud noorte kotkaste juhid:

H a r j u M a l e v a s t: pk. Ainomäe Juhan, Rapla/Kabala rühma kotkas. Multer Johanna, Tallinna Kerge Srt. Div. Harju jsk. esinaine. Kristal Karl, Pääsküla-Tänasilma üksikrühma pealik.

A l u s: Peastaabi protokoll nr. 25 p. 2, 25. mail 1937. a.

§ 10. Noorte Kotkaste seitsmendamal aastapäeval, 27. mail s. a. tunnustan noorkotkaste Aitaja märgi väärilisteks üle 2 aasta noorkotkastega hästi töötanud ja üldettevõtete korraldamiseks kaasa aidanud vanemad tegelased:

H a r j u M a l e v a s t: major Kulasalu Mihkel, maleva pealik; kpt. Välja Arnold, K. L. Maleva van. instruktor; ltn. Jakobson August, Keila õppepiirkonna istr.; Sams Aleksander, Saue kompani peali; Lepnurm Ludvig, K. L. Kolga kompani pealik; Veinpere Erich, K. L. Järvakandi tehaste üksikrühma pealik; Elving Alide, NKK. Maleva Staabi jsk. esinaine; Kesküla Reinhold, Pioneerpataljoni õppekomp. veltveebel; Isotamm Harald, Mereväe õppekomp. n. a. o.; Suik Mare, NKK. Keila jsk. esinaine.

A l u s: Peastaabi protokoll nr. 25 p. 2, 25. mail 1937. a.

O. Suursööt,
Malevavanem.

NOORTE KOTKASTE HARJU MALEVA-VANEMA KÄSKKIRI Nr. 74.

Tallinnas, 25. mai 1937. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks Peavanema ksk. nr. 98 — 10. mail 1937. a. väljavõtte:

„§ 4. Käskkirja nr. 40 § 3 muutmiseks panen maksma noorte kotkaste spordivõistluste klassijaotuse järgmiselt:

A kl. võistlevad 17-, 18- ja 19-aastased,

B kl. võistlevad 16- ja 15-aastased,

C kl. võistlevad 13- ja 14-aastased,

D kl. võistlevad 10-, 11- ja 12-aastased.

Vanuseks loetakse noore kotka vanus võistluspäeval. Algajatel ja pesapoegadel ei ole lubatud võtta osa spordivõistlustest, välja arvatud rühmadevahelised kergejõustiku massvõistlused.

Eelnenud alused võtta kasutamisele noorte kotkaste võistluste korraldamisel samuti kui nõuda nende kasutamisele võtmist Kaitseliidu poolt noortele kotkastele korraldatud spordivõistlustel.

O i e n d u s: Kalitüli ringkiri 54-R, 23. IV. 37. punkt 2, lisa 3 § 16.“

§ 2.

Kohtadelt vabastamisi:

Kiiu rühmas: kotka kohalt Karl Nõmmets, arvates 1. maist s. a.

Ohtu rühmas: kotka kohalt Artur Tungla, arvates 14. aprillist s. a.

Kuimetsa rühmas: vanakotka kohalt V. Kalep ja kotka abi kohalt Lembit Tõldsepp, mõlemad arvates 1. maist s. a.

§ 3.

Kohtadele kinnitamisi:

Nissi malevkonna staabis: malevkonnavanemaks Johann Unt, arvates 1. maist s. a.

Kose malevkonna staabis: malevkonnavanemaks Karl Anton ja malevkonna pealikuks Paul Orupõld.

Ohtu rühmas: kotkaks Elmar Vee-tamm, arvates 14. aprillist s. a.

Kiiu rühmas: kotkaks Eduard Maldarv, arvates 1. maist s. a.

Vaida rühmas: vanakotkaks Johannes Rannik, arvates 23. aprillist s. a.

§ 4.

Lugeda likvideerituks Kuimetsa rühm liikmete vähesuse tõttu, arvates 1. maist s. a. Rühma liikmed lugeda Kuimetsa haukapere liikmeteks.

§ 5.

Kinnitan Harmi rühma kaelarätiku värviks kuldkollane, arvates 9. maist s. a.

§ 6.

Ülendan pesapojad haukapoegadeks:

Maleva staabi haukaperest: Edgar Ahnefer ja Georg Hoidre, mõlemad arvates 11. maist s. a.

§ 7.

Ülendan haukapojad noorhaugasteks:

Maleva staabi haukaperest: Heino Männik, arvates 11. maist s. a.

§ 8.

Ülendan algajad pesakotkasteks:

Klooga rühmas: E. Alter, R. Meri-
niit, V. Luurmees, Ü. Vahar, kõik arvates
18. apr. s. a.

Uue-Riisipere rühmas: Boris
Astasev, Elmar Umberg, August Pupp,
Harry Siirak, Uno Evartov, Uno Jõe-
leht, Anton Kitsik, kõik arvates 25. aprillist
s. a.

Saku valla rühmas: Elmar Sootamm,
Johannes Esko, Harry Sults, Voldemar
Pulber, Erich Mesila, Elmar Salula, Jo-
hannes Laks, Heino Altov, kõik arvates
27. aprillist s. a.

Ardu rühmas: Ervin Piirsalu, arva-
tes 24. aprillist s. a.

Haljava rühmas: Ervin Einseln,
Edgar Repnau, Kaljo Sepp, Heinrich Nel-
lis, Harri Einseln, Leonhard Selge, Alfred
Ojamäe, Aksel Vertina, Erich Malm, kõik
arvates 18. maist s. a.

Laitse rühmas: Kalju Kallaste, Ar-
nold Einberg, Osvald Nõmmsalu, kõik ar-
vates 20. maist s. a.

§ 9.

Ülendan pesakotkad kotkapoegadeks:

Nissi rühmas: Arnuld Reinsalu, ar-
vates 17. aprillist s. a.

Vasalemma rühmas: Harald Pikk-
pöld, arvates 25. aprillist s. a.

§ 10.

Lugeda asutatuks Vaida rühm, arvates
23. aprillist s. a.

§ 11.

Kinnitan järgmised erikatsed:**Signalisti erikatse:**

Maleva staabi haukaperes: Georg
Hoidre, Jaan Kulasalu, Avo Raud, Hans

Kelt, kõik arvates 20. aprillist s. a.

Metsaskäija erikatse:

Maleva staabi haukaperes: Georg
Hoidre, Ants Läti, Ants Paju, kõik arva-
tes 27. aprillist s. a.

Kõitja erikatse:

Ardu rühmast: Joh. Kustmann, Hu-
go Parve, Elmar Rütter, kõik arvates
15. aprillist s. a.

Kuimetsa rühmast: Lembit Töld-
sepp, arvates 18. aprillist s. a.

Nissi rühmast: Eduard Lindmaa, ar-
vates 13. maist s. a.

Esimese abiandja erikatse:

Maleva staabi haukaperest: Hel-
mut Lomper, Oven-Märt Raud, mõlemad
arvates 27. aprillist s. a., Ants Paju, Väino
Keelmann, Kalju Ots, Edgar Ahnefer, Hei-
no Männik, Ants Läte, Vallut Tischler,
Georg Hoidre, Bruno Vahur ja Hans Kelt,
kõik arvates 13. aprillist s. a.

Ardu rühmast: Alfred Kesa, arvates
15. aprillist s. a.

Kuimetsa rühmast: Lembit Töld-
sepp, arvates 18. aprillist s. a.

Kõnnu rühmast: Ervin Selgeveer,
Ehart Eintrei, Erni Janter, kõik arvates
4. maist s. a.

Puusepa erikatse:

Ardu rühmast: Endel Talbak, arva-
tes 15. aprillist s. a.

Jälgija erikatse:

Maleva staabi haukaperest: Val-
lut Tischler, Bruno Vahur, Hans Kelt,
Georg Hoidre, Edgar Ahnefer, Heino Män-
nik, kõik arvates 27. aprillist s. a.

Juhi erikatse:

Maleva staabi haukaperest: Val-
lut Tischler, Vambola Välimaa, mõlemad
arvates 27. aprillist s. a.

Sportlase erikatse:

Maleva staabi haukaperest: Oven-
Märt Raud, John Tungal, Vambola Väli-
maa, kõik arvates 27. aprillist s. a.

Laskuri erikatse:

Saku asunduse rühmast: Karl Orav,
arvates 25. aprillist s. a.

Klaasija erikatse:

Anija rühmast: Peeter Ruul, arva-
tes 15. maist s. a.

Lukusepa erikatse:

Saku as. rühmast: Karl Orav, arva-
tes 25. apr. s. a.

Kunstniku erikatse:

Kõnnu rühmast: Endel Samberg,
arvates 4. maist s. a.

Nokitseja erikatsed:

Kõnnu rühmast: Endel Samberg, arvates 4. maist s. a.

Piimandusetundja erikatsed:

Kõnnu rühmast: Erni Janter, arvates 4. maist s. a.

Ujuja erikatsed:

Nissi rühmast: Arnold Soom, arvates 7. maist s. a.

Pioneeride erikatsed:

Kuimetsa rühmast: Lembit Tõldsepp, arvates 18. aprillist s. a.

Kõnnu rühmast: Ilmar Heinsoo, Endel Samberg, mõlemad arvates 7. maist s. a.

Koduse abimehe erikatsed:

Kuimetsa rühmast: Lembit Tõldsepp, arvates 18. aprillist s. a.

Metsniku erikatsed:

Anija rühmast: Peeter Ruul, arvates 22. aprillist s. a.

Nissi rühmast: Eduard Lindmaa, arvates 11. maist s. a.

Aedniku erikatsed:

Nissi rühmast: Eduard Lindmaa, Arnold Valdmees, mõlemad arvates 21. maist s. a.

Kodumaatundja erikatsed:

Nissi rühmast: Arnold Valdmees, Friedrich Poom, Eduard Lindmaa, Felix Meier, Lembit Ney, Hans Lebert, kõik arvates 25. maist s. a.

Põllumehe erikatsed:

Nissi rühmast: Hans Lebert, Raimund Viik, Lembit Ney, Eduard Lindmaa, kõik arvates 25. maist s. a.

Koka erikatsed:

Nissi rühmast: H. Lebert, Lembit Ney, Eduard Lindmaa, Arnold Soom, Emiel Kaio, Edgar Semidor, Endel Tramm, Felix Meier, Raimund Viik, Herbert Kaljuste, Ilmar Valdmann, kõik arvates 25. maist s. a.

Ajaloolase erikatsed:

Saku asunduse rühmast: Raul Nurme, Helmut Einard, arvates 25. apr. s. a.

O. Suursööt,
Malevavanem.

Kaitseliidu ülema ringkiri 23. IV. s. a. Nr. 54-R.

KÕIGILE MALEVATE PEALIKUILE. KÕIGILE NOORKOTKASTE MALEVATE PEALIKUILE.

Meie noorte organiseerimisel on suuremaks raskuseks vanemate poiste (14—18 a.) organiseerimine ja tööle rakendamine nende vanuse ja huvide kohaselt. Kui meie vaatame Noorte Kotkaste organisatsiooni koosseisu, siis torkab teravasti silma vanemate poiste vähesus. 12000-lises noorkotkaste peres oli 1. dets. 1936. a. noorkotkaid: 17 aasta vanuseid 365 poissi, 16 a. — 611 poissi, 15 a. — 1011 poissi, 14 a. — 1682 poissi, 13 a. — 2064 poissi. Väljastpoolt koole on noorkotkaid 1366 poissi. Need arvud kõnelevad, et väljastpoolt koole oleme seni suutnud organiseerida väga vähe poisse, ja teiseks — 14. eluaasta on murdeaasta, kus noorkotkaid algab oma organisatsioonist lahkuma. 15. eluaastast alates on lahkumine massiline. Lahkumise põhjusi peame otsima endi juures. Esiteks, mitte kõik Noorte Kotkaste üksused pole oma töökavadesse võtnud vanemate poiste aastatele ja huvi-

dele vastavaid tegevusalasid ja, teiseks, paljud kaitseliidu üksused on jäänud kaugel noorte üksustest. Puudub tihti lähem side ja koostöö kaitseliidu- ja noorte üksuste vahel. Asja parandame, kui Noorte Kotkaste üksused oma tegevuses astuvad lähemale vanemate poiste huvidele, organiseerivad tegevusi, mis on kasulikud ja pakuvad huvi vanematele poistele, ja kui kaitseliidu üksused selles tegevuses Noorte Kotkaste üksustele on oma jõuga ja nõuga abiks. Alates 14.—15. eluaastast ei huvita noort enam niivõrd mäng kui praktiline töö. Peame vanematele poistele võimaldama praktilisi tegevusi. Mehi aga, kes neid praktilisi tegevusalasid juhivad, peame leidma suuremal arvul kaitseliidu üksuste perest.

Märgin allpool üksikud alad, mis Noorte Kotkaste vanemate poiste töökavadesse võtta. Nende alade üksikasjaline õppekava on toodud lisana. Need alad on:

- laskeasjandus ja laskmine;
- sport;
- aiandus, kodu ilustamine, põllutöö;
- elekter majapidamises, telefon ja raadio;
- topograafia (kaardilugemine ja orienteerumine);
- kirjandus;
- tuletõrje tegevus;
- mitmed teised alad, millele harrastamiseks kohapeal on võimalusi ja noorte keskel valitseb huvi.

Kuidas ja millises ulatuses neid alasid Noorte Kotkaste üksustes käsitada?

1 Laskeasjandus ja laskmine.

Laskmine on poisse alati huvitanud. Laskmisel on ka suur tähtsus meie noorsoo riigikaitsealase ettevalmistuse alal. Äratades juba noorpõlves laskmise vastu huvi, kestab see ka meheas edasi. Laskmise harrastamine peab aga sündima organiseeritult ja kindla kontrolli all. Laskeasjanduse ja laskmise harrastamiseks on kohane organiseerida linnades Noorte Kotkaste malevas või malevkondades, maal — malevkondades või lähestikku asuvates rühmades ühiselt, NK. l a s k u r i n g i d. Laskuringid töötavad kindla kodukorra alusel, mille kava on toodud lisana (lisa nr. 1). Laskuringi tegevust, laskeõppusi ja laskmisi juhivad Noorte Kotkaste malevkonna või teise vastava üksuse, kus laskuring organiseeritud, l a s k e p e a l i k. Laskepealiku määrab Noorte Kotkaste malevkonnas malevkonna-, malevas — maleva-vanem. Keda nimelt määrata Noorte Kotkaste üksuse laskepealikuks, leiab vastava kaitseliidu üksuse pealik oma laskurite perest, isikute seast, kes tunnevad huvi laskeala ja noorte tegevuse vastu, ja teatab selle nime vastava noorte üksuse vanemale. Noortega läbi minna laskeõppusi juurdelisatud õppekava ulatuses (lisa nr. 2). Püsse ja õppeabinõusid laskeõppuste ja laskmiste korraldamiseks peavad andma kaitseliidu üksused. Peagu kõigis kaitseliidu malevkondades on väikekaliibripüsse, neid püsse kaitseliidu üksustel anda laskmiseks ka noortele. Väikekaliibri-padruneid muretsevad noorte üksused ise või vastava kaitseliidu üksuse toetusel ja kaasabil. Neile noortele, kes laskekooli väikekaliibripüssist läbi läinud ja vastava klassikatses harjutuse sooritanud, anda üldnimeks —

n o o r k ü t t. Noorkütid vastavalt laskeasjandusele ja sooritatud klassikatsesetele jagunevad: II klassi noorkütt, I klassi noorkütt ja esiklassi noorkütt ehk esinoorkütt. Noorküttil on õigus kanda tema klassile vastavat laskemärki. Noorkütid, kes pole sooritanud veel II kl. noorküti klassikatses, nimetatakse algajateks.

Õppe-Spordiosakonnal koos Noorteosakonnaga töötada välja väikekaliibripüssi laskekooli ja klassikatses harjutused ja noorküti r i n n a m ä r k.

On noored algajad laskekooli harjutused väikekaliibripüssist läbi läinud ja II kl. noorkütikatses sooritanud, siis võimaldada neile lasta ka sõjaväepüssist. Sõjaväepüssist laskmisi noorküttidele viia läbi võimalikult ühes kaitseliidu üksuste laskeharjutustega. Igaüks noorkütile luban aastas 10 lahingupadrunit. Padrunite kulu arvestada kaitseliidu üksuste arveraamatutes (Laskeraamatus, Vararaamatus ja Padrunite kulu aruandes).

2. Sport.

Sama kui laskmine huvitab tänapäeva noori ka sport. Spordil on suur tähtsus noorte kehalise tubliduse ja iseloomu arenemisel. Samuti nagu laskmine, peab ka sportimine sündima organiseeritult asjatundlikul juhtimisel ja kontrolli all. Spordi harrastamiseks on kohane Noorte Kotkaste malevkondades, maal vajaduse korral lähestikku asuvates rühmades ühiselt organiseerida spordiringid, kes töötavad kindla kodukorra alusel (lisa nr. 3). Sportimist juhivad Noorte Kotkaste malevkonna spordipealik, kelle määrab Noorte Kotkaste malevkonna vanem. Keda nimelt noorte üksuste spordipealikuks määrata, leiab kaitseliidu üksuse pealik spordihuviliste kaitseliitlaste seast ja teatab selle nime vastava Noorte Kotkaste malevkonna vanemale.

Spordialadest noorkotkastel harrastada: võimlemist, pesapalli-, võrkpalli- ja korvpalli-mänge, partervõimlemist, suusatamist, ujumist ja vetel päästmist, uisutamist ja kergejõustikku. Vanemate poiste sportlikul tegevusel eriline tähelepanu pöörata rännakspordile, orienteerumiskäigule, orienteerumisejoosule ja teistele sõjalise iseloomuga spordialadele. Sportlikku tegevust organiseerida vastavalt aastaajale. Sportimises noorte üksustes olla tagasihoid-

lik tippsaavutiste tagaajamises ja seda just kergejõustiku alal. Võistluste korraldamisel mitte hinnata noorte saavutusi niivõrd üksikalade tippsaavutiste järgi, vaid kui mitmel spordi alal noor spordib ja vastava „noorte normi“ täidab, seega peamiselt mitmevõistluse põhimõttel. Kergejõustiku üksikalade normid vastavalt noorte aastatele on toodud lisas nr. 4. Spordialad, mis noorele üle jõu ja nõuavad ülepingutust, võivad esile kutsuda südamehäireid ja -rikkeid ja seda just võistlustel. Seepärast veel kord — noortel mitte ajada taga tippsaavutisi, vaid harrastatagu mitmekesiseid spordialasid.

Õppe-Spordiosakonnal koos Noorteosakonnaga töötada välja Noorte Kotkaste spordimärgid ja spordimärgi katse tingimused.

3. Aiandus, koduilustamine, põllutöö.

Need on praktilised, huvipakkuvad ja tulusad tegevusalad maanoortele ja seepärast on kasulik neid alasid võtta noorte tegevuskavadesse peamiselt maaüksustes. Pealegi nõuavad need tegevusalad tööd peamiselt poiste omas kodus ega tingi liiga sagedat kokkutulekut, mis vanematel poistel raskem teostada kui noortel. Aianduse, koduilustamise ja põllutöö alade läbimiseks pole vaja noori organiseerida ringidesse, vaid neid käsitleda kõigi vanemate poistega. Õppe- ja tööjuhtideks peaks küllaldaselt leiduma õpetatud praktilisi põllumehi, põllutöökoja konsulente, agronoome, aednikke ja teisi.

Üheks ergutusabinõuks noortele aianduse ja põllutöö harrastamiseks on katsetööde määramine ja noorte poolt kasvatatud saaduste võistluste korraldamine, olgugi alguses väheses ulatuses.

Milliseid praktilisi tegevusi aianduse, koduilustamise ja põllutöö alal läbi minna, on loetletud lisas nr. 5, kuid neid tegevusi võib palju ja palju juurde võtta. Kui algus on väheseagasi tehtud, siis oleme ka suure sammu edasi jõudnud.

4. Elekter majapidamises, telefon ja raadio.

Elame elektri ja tehnika ajajärgul, siis ei tohi ka need alad noorte töökavades puududa. Iseäranis huvipakkuvad ja tulusad on nad meie linnade ja alevikkude poistele. Tehnika- ja elektritarvete ala

ei tohi noortele käsitleda teoreetiliselt, vaid praktiliselt, nii et noored saaksid ise „meisterdada“ ja käsi külge panna. Õppe- ja tööjuhtideks leidub küllaldaselt tehnilise väe ohvitseri, elektrikuid, tehnikuid ja teisi tehnilise haridusega praktilisi mehi. Tehnilise ala läbimiseks pole vaja noori organiseerida ringidesse, vaid neid alasid käsitleda kõigi vanemate poistega.

Mis nimelt elektri, telefoni ja raadio alal võtta Noorte Kotkaste töökavadesse, on toodud lisas nr. 6.

5. Topograafia.

Topograafia — kaardilugemine, maastikul orienteerumine, kaardi ja asimuudi järgi liikumine — see pakub piiramatu huvi noortele. Iseäranis suvel, laagrites, matkadel jne. on noortel kohane topograafia ala käsitleda. Topograafia ala õpetamiseks noorte üksustes kasutada reserv- ja ka tegevväe ohvitseri. Igal noorte üksusel peaks olema oma ümbruskonna topograafiline kaart. Kaardid nõuda välja noorte üksuste tarvis Peastaabi kaudu noorte või kaitseliidu üksuste kulul. Meie kaartide puuduseks on venekeelsed pealkirjad, sellest saame mööda, kui noored ise venekeelsete pealkirjade kõrvale kirjutavad eestikeelsed pealkirjad. Teine puudus on — meie topograafilised kaardid on vanad, esemed maastikul on muutunud; see siiski ei tohiks teha raskusi kaardi käsitlemisel.

Peastaap saatis malevatele välja „Patrullivõistluste määrused“; sealt võistluste määrustest võib võtta üksikuid etappe ja korraldada nende järgi ka noortele patrullivõistlusi.

Topograafia õppekava on toodud lisas nr. 7.

6. Kirjandus.

Noorte üksustes ei tohi meie jätta käsitlemata kirjandust kui tähtsatat rahva eluavaldust. Kirjanduse alal esimesena märgin: äratada noortes huvi raamatu vastu, õpetada noort tähelepanelikult raamatut lugema, loetust aru saama ja sellesse süvenema. Meie noored loevad raamatut „masindades“. Kui raamat on käest pandud ja mõni päev hiljem küsida, mis vääris lugeja tähelepanu, siis vastust ei saa. Isegi peateeglaste nimed on unustatud. Niisugust „ajaviite“-lugemist ei tohi olla. Tuleb teha ülesandeks noortele teatud raamat läbi lugeda. Kui see tehtud,

siis need poisid, kes raamatu läbi lugenud, koguda ja arutada, mis keegi raamatust väärilist leidis, mis raamat käsitleb. See ei pea olema kirjanduslik õhtu ega raamatu sisu kritiseerimine, vaid omavaheline mõtlevahetus, ka „vaidlus“ läbiloetud raamatu kohta. Sel teel õpetame noori lugema ja raamatusse süvenema.

Meie noorte üksustes on raamatukogud, neis leidub raamatuid, mis kõik poisid peaksid läbi lugema, et pärast siis „vaielda“ ja mõtteid vahetada. Need „vaidlused“ sündigu aga kirjandusetundja juhtimisel.

Milliseid raamatuid meie ilukirjandusest esialgselt soovitada noortele lugeda, on toodud lisas nr. 8.

7. Mitmed teised noortele huvipakkuvad alad.

Peale eelpooltoodu on palju teisi alasid, mis noortele huvi pakuvad, mis noortele kasulik teada, mis noort arendab. Neid leiavad ka noorte tegelased ise. Nimetamisväärt on: auto ja mootori tundmine; loodimine, kõrguste ja kauguste mõõtmine; kuulipilduja, suurtüki ja teiste relvade tundmine; tulekahjude ärahoidmine ja tulekustutamine (lisa nr. 9); metsapõlemiste kustutamine; esimene abi ja haige kodune ravi; raamatuköitmine j. t. Paljusid neid juba harrastatakse Noorte Kotkaste üksustes.

✱

Olen toonud tähtsamad tegevusalad, mida harrastada Noorte Kotkaste üksustes vanemate poistega. Neid tegevusi võtta vanemate poiste töökavadesse. See aga ei tähenda, et kõikjal ja lühikese aja jooksul toodud programm läbi võtta. Iga üksus võtab ja harrastab seda ala, milleks tal kohapeal võimalused (jõud, õppeabinõud, ruumid jne.) olemas. Eesmärk on — pakkuda poistele neid huvitavaid ja elus kasulikke praktilisi tegevusi, mis arendab poisse ja seob neid Noorte Kotkaste organisatsiooniga. Kui meie seda suudame, siis hoiame poisse „täna“ mõju alt, tõmbame neid endi organisatsiooni ja rakendame poisse arendavale kasulikule tööle.

- Lisa: 1. NK. laskuringi kodukord.
2. NK. õppekava laskealal.
3. NK. spordiringi kodukord.
4. NK. kergejõustiku alad ja keskmised normid.

5. NK. aiandus, koduilustamine ja põllutöö töökava.
6. NK. õppekava elektri, telefoni ja raadio alal.
7. NK. õppekava topograafia alal.
8. Ilukirjanduse raamatute nimestik noorkotkastele.
9. NK. õppekava tuletõrje alal.

J. Orasmaa,
Kindralmajor.

J. Maide,
Kolonel, Peastaabi ülem.

Lisa nr. 1.

NOORTE KOTKASTE MALEVA MALEVKONNA LASKURINGI KODUKORD.

Üldalused.

§ 1.

Noorte Kotkaste ... Maleva malevkonna laskuringist võivad osa võtta noored kotkad, kes vähemalt 14 aastat vanad, vähemalt kotkapoja astmes, senisest tegevusest rühmas võtnud osa hoolsalt, õpilastena koliõppetöös jõuavad edasi vähemalt rahuldavalt ja omavad vanemate kirjaliku loa laskuringi astumiseks.

Erijuhusel võib malevkonna staabi ettepanekul malevkonna vanem lubada laskuringi tegevusest võtta osa ka pesakotka astmes noortel kotkastel, kui nendel pooleli kotkapoja katse sooritamine ja selle suudavad sooritada lähemal ajal, ning muus osas vastavad ülaltoodud nõuetele.

§ 2.

Laskuringi koosseisu kinnitab malevkonna vanem oma käskkirjas.

§ 3.

Laskeharjutustele võib noorkotkaid lubada alles siis, kui nad sooritanud katse selle püssi tundmises ja käsitsemises, millega teostub laskmine laskuringis.

§ 4.

Harjutustest väikekaliibripüssidest võivad minna üle harjutustele täiskaliibripüssidest need noored kotkad, kes vähemalt 16 aastat vanad, sooritanud katse täiskaliibripüssi materjaalosa tundmises ja püssi käsitsemises, väikekaliibri-

püssist laskmises jõudnud vähemalt II klassi noorkütiks ning senisest tegevusest laskuringis võtnud osa hoolsalt.

§ 5.

Kõik laskeharjutuste ja -võistluste tagajärjed kantakse laskuringi laskekaustikusse ja laskuri isiklikku laskekaustikusse.

§ 6.

Käesolevale kodukorrale või laskejuhataja korraldustele mitteallujad noored kotkad kustutatakse laskuringi koosseisust $\frac{1}{2}$ aastaks või jäädavalt.

Laskuringi koosseisust kustutatakse 2 kuuks või veel kauemaks ajaks need noored kotkad, kes ei võta osa oma rühma suurematest üldtegevõtetest või kelle käitumine organisatsioonis või väljaspool seda ei ole noorte kotkaste kommete kohane.

Laskejuhataja kohustused.

§ 7.

Laskejuhatajana toimib malevkonna vanema poolt ja malevkonna vanema käskkirjaga määratud kaitseleitlane laskepealik või laskejuhataja.

§ 8.

Laskejuhataja juhatab laskeõppusi ja laskmisi.

Laskejuhataja ei tohi laskmisel tulejoonelt lahkuda enne laskmise lõppu.

Enne laskmise algust kontrollib laskejuhataja, kas side on korras, kas näitajad tunnevad oma kohustusi, kas näitajad on varjul laskmise eest, kas on täidetud kõik laskeraja kohta maksma pandud julgeolekureeglid. Tema kontrollib relvade korrasolekut.

Laskejuhataja peab põhjalikult teadma kõiki laskeraja kohta maksma pandud julgeolekureegleid.

Laskuringi pealiku ja tema abi kohused.

§ 9.

Malevkonna laskuringi pealikuks määrab malevkonna vanem oma käskkirjaga tubliima noore kotka laskuringist, kes omab küllaldaselt korraarmastust ja täpsust.

§ 10.

Laskuringi pealiku ülesandeks on: kokkuleppe kohaselt laskejuhatajaga kutsuda kokku ringi liikmeid laskeõppustele, hooldada laskuringi enda ja laskuringile kasutada antud püsse ja märklehti. Hool-

damiskohast ei tohi ringipealik püsse viia välja ilma malevkonna laskepealiku või laskejuhataja korralduseta.

§ 11.

Laskeharjutuste või -võistluste juures on ringipealiku ülesandeks korraldada vajalikkude relvade, padrunite ja märklehtede laskerajale toimetamist.

§ 12.

Ringipealik annab padrunid välja tulejoonel viibijale laskurile ainult laskejuhataja korraldusel. Enne padrunite väljandmist laskjale vaatab ta üle padrunid.

Lahtiminemata padrunid, väljalaskmata padrunid ja tühjad kestad võtab tagasi laskurilt ringipealik. Tema vastutab selle eest, et ühtegi padrunit ega kesta ei läheks kaduma.

§ 13.

§ 9 tingimuste kohaselt määratakse malevkonna vanema poolt ja malevkonna vanema käskkirjaga laskuringi pealikuks laskuringi pealiku abi. Laskuringi pealiku abi eriliseks ülesandeks on pidada laskuringi laskekaustikut, kanda laskeharjutustel lasketagajärjed pliitsiga laskekausta, arvestada laskemoona ja tegutseda laskuringi sekretärina.

Näitajate kohustused.

§ 14.

Tabamuste näitajateks on kordamööda kõik laskuringi liikmed. Nende tegevust korraldab ja reguleerib laskejuhataja.

§ 15.

Näitajate ülesandeks enne laskmist on kontrollida, kas märklehed on korras ja õieti asetatud ning kas tarvilikud abinõud tabamuste näitamiseks on korras.

Kui näitajad varjendis, paneb näitaja välja punase lipu (keerab punase ketta) märgiks, et näitajad on varjul. Näitajad võivad varjendist lahkuda ainult näitajate vanema korraldusel. Näitajate vanem saab korralduse või loa varjendist lahkumiseks laskejuhatajalt ja ainult pärast seda võib ta lubada näitajale varjendist lahkuda.

§ 16.

Näitajate ülesandeks on laskejuhataja korralduse järgi märkida tabamus ja teatada tabamus tulejoonele.

§ 17.

Ühenduse pidamine tulejoone ja näitajate vahel näitajavarjendis peetakse ainult

telefoni või semafori teel. Keelatud on kasutada hääle- või vilesignaale.

§ 18.

Tabamuste näitamine õppe- ja võistluslaskmistel võib sündida kas iga lasu järele või seeriata järele vastavalt laskejuhataja korraldusele.

§ 19.

Tabamuste lugemine ringmärklaudadel sünnib rahvusvahelise viisi järele, s. o. kui kuuliauk riivab ringjoone välisserva nii, et ringi ja kuuliaugu piirjooned puutuvad, siis loetakse tabamus sisemiseks — suurema numbriliseks silmaks.

§ 20.

Kogemata, eksikombel ja enneaegu lastud lasud loevad õppe- kui ka võistluslaskmistel väljalastud laskudeks.

Kord tulejoonel.

§ 21.

Laskmine on lubatud ainult sellekohasel laskerajal. Laskur peab pidama kinni korra laskerajal.

Laskerajal on luba alustada laskmist alles siis, kui laskerajale pandud üles punane lipp (välisel laskerajal), võetud tarvitusele kõik abinõud, et laskerajale ei pääseks kõrvalised isikud, ja täidetud kõik teised laskeraja kohta maksma pandud julgeoleku-reeglid.

§ 22.

Tulejoonel võib asuda ainult laskur. Teised, kes ootavad laskmise järjekorda, peavad olema vähemalt 3 m tagapool tulejoont või viibima sellekohases kõrvalruumis, milline peab asetsema tagapool tulejoont.

§ 23.

Loa laskmiseks annab ainult laskejuhataja. Laskejuhataja käsud ja korraldused tulevad täita otsekohe ja vastuvaidlematult. Peale laskejuhataja ei tohi keegi teha märkusi tulejoonel viibijatele laskureile.

§ 24.

Püssi võib laadida ainult tulejoonel. Igakord enne laskuri asumist tulejoonele ja peale tema lahkumist vaatab laskejuhataja järele püssi, et eelmine laskur sinna ei ole jätnud padrunit kesta või padrunit. Laskur võib asuda tu-

lejoonele ja püssi laadida ainult laskejuhataja igakordse korralduse järele.

§ 25.

Laadimise ajal peab püss olema suunatud märklaua poole. Kui tuleb ette laadimise või muu takistus, kõrvaldab laskur selle, hoides kogu aeg raua suudme märklaua poole. Mingil juhul ei tohi raua suudmega „uidata“ vabalt ringi. Laetud püssi ei tohi kunagi käest ära panna.

Laskude vaheajal hoitakse püssilukk lahti.

§ 26.

Laskekorra lõppedes laskur tühjendab püssi, jätab selle avatud lukuga tulejoonele ja tema asemele asub uus laskur laskejuhataja korraldusel.

§ 27.

Laetud püssiga ei tohi laskur mingil tingimusel lahku- da tulejoonelt ega seda laetult üle anda teisele.

Julgeoleku-reeglid.

§ 28.

Sihtimise ja palgessepaneku harjutusi ning „nõndasama“ sihtimisi ei tohi toimetada suunas, kus inimesed ees või kuhu inimesed iga hetk võivad joosta ette.

§ 29.

Kui padrunit laskmisel ei läinud lahti, võtab laskur püssi palgest ja loeb valjult kuni kümneni, enne kui ta luku avab, et mitte vigastatud saada, kui padrunit ei läinud lahti sütiku pikaldase põlemise tagajärjel.

§ 30.

Keelatud on laskmise perioodi vältel näitajale midagi üle platsi hüüdmisega edasi anda.

Katsete sooritamine.

§ 31.

Laskeosavuse kohaselt jagunevad laskurid klassidesse. Klassidesse kuuluvus määratakse kindlaks klassikatsetega.

Klassidesse mittekuuluvad laskurid on klassitud.

§ 32.

Väikekalibri püssist klassikatsetele pääsevad noored kotkad, kes vähemalt kotkapa- ja astmes ja korrapäraselt võtnud osa laskurklubi tegevusest.

L i s a n r. 2.

NOORTE KOTKASTE (14.—18. A.)**ÖPPEKAVA LASKEALAL.****1. Väikekalibriipüsi materjaalosa**

(üksuses kasutusel olev süsteem):

- a. väikekaalibriipüsi süsteem ja kirjeldus;
- b. väikekalibriipüsi peaosad, nende ülesanne ja koostötamine;
- c. püsi koostvõtmine ja kokkupanemine harilikuks puhastamiseks; püsi korraliku töötamise kontrollimine;
- d. hooldamine ja puhastamine;
- e. väikekalibriipüsi padrunid, nende peamised sordid ja nende tunnused; padrundi tähtsamad osad; hoolekanne padrunitest.

2. Väikekalibriipüsi käsitlemise algõppus:

- a. sihtimine, sihtimisvahendid, tasane kirp, sihikusälgu ning kirbu kasutamine;
- b. püsi laadimine, kaitsevinnastamine, kaitsevinnast päästmine ja tühjendamine;
- c. sihiku seadmine ja kasutamine;
- d. laskuri põhiasendid laskmisel;
- e. laekaela haaramine, palgessepanemine ja päästmine.

Enne laskeharjutusteks loa saamist peab noorkotkas sooritama katse selle väikekalibriipüsi tundmises ja käsitlemises, millest hakkab laskma.

3. Noorte Kotkaste väikekalibriipüsi algaja laskeprogramm.

Harjutuse nr. nr.	Kaugus meetrites	Märk	Asend	Laskude arv	Tabamustingimused	Aeg laskmiseks	Tabamuste näitamine
1	15	15 m n.-kümneringiline	Istudes sihtmislaualt	3	Kõik kuulid märgis, neist üks mustas südamikus	Piiramata	Terve seeria äralaskmise järele
2	15	"	Lamades toelt	3	Kõik kuulid märgis, neist kaks mustas südamikus	"	Iga lask
3	15	"	"	3	20 silma	"	"
4	15	"	Käelt	3	15 silma	"	"
5	50	50 m n.-kümneringiline	Toelt	3	Kõik kuulid märgis, neist kaks mustas südamikus	"	"
6	50	"	"	3	20 silma	"	"
7	50	"	Lamades käelt	5	35 silma	"	"
8	50	"	"	5	40 silma	"	"
9	50	"	Põlvelt	3	Kõik kuulid märgis, neist üks mustas südamikus	"	"
10	50	"	"	3	Kõik kuulid mustas südamikus	"	"
11	50	"	Püsti	3	Vähemalt kaks kuuli märki	"	"
12	50	"	"	5	Kõik kuulid märgis, neist kaks mustas südamikus	"	"
13	50	"	3 asendit à 3 padr.	9	50 silma	"	"
14	50	"	3 asendit à 5 padr. proovilaske 5	15	90 silma	"	"

Enne iga laskeharjutuse täitmist on lubatud 2 proovilasku.

Märge: Kui laskeraja puudusel pole võimalik laskmisi korraldada 50 m kaugusel, siis on lubatud lasta kõik harjutused 15 või 25 m kauguselt.

4. Sõjaväepüsi materjaalosa:

- a. sõjaväepüsi nimetus ja kirjeldus;
- b. püsi peaosad, nende ülesanne ja koostötamine;
- c. püsi koostvõtmine ja kokkupanemine harilikuks puhastamiseks;

püssi korralliku töötamise kontrollimine (Laskuri algkool lk. 56);

- d. püssi hooldamine ja puhastamine. Laskmisest tekkinud gaaside kahjulik mõju ja abinõud selle kõrvaldamiseks (L. A. lk. 37—46);
- e. püssi hooldamise reeglid (L. A. lk. 46—52);
- g. püssi padrunid, nende peamised sordid ja nende tunnused; padruni tähtsamad osad; hoolekanne padrunite eest (L. K. lk. 158—162, L. A. lk. 97—101);
- f. püssi ülevaatus (L. A. lk. 144—147, L. A. lk. 53—57).

5. Sõjaväepüssi käsitlemise algõppus:

- a. tutvustamine lasuga, kuuli lennu iseärasustega ja vintpüssi lahinguomadustega (L. A. lk. 7—15);
- b. püssi laadimine, kaitsevinnastamine, kaitsevinnast päästmine ja tühjendamine (L. K. lk. 40—43);
- c. sihiku seadmine ja kasutamine (L. K. lk. 43—45);
- d. laskuri põhiasendid laskmisel (L. K. lk. 45—60, L. A. lk. 27—37);
- e. laekaela haaramine, palgessepanemine ja päästmine (L. K. lk. 33—41, L. A. lk. 19—27).

Enne laskeharjutuseks loa saamist peab noorkotkas sooritama katse selle püssi tundmises ja käsitlemises, millised tarvitused üksuses. Sõjaväepüssist laskmisele lubatakse noorkotkaid 16. eluaastast alates.

6. Laskeprogramm sõjaväepüssist laskmises.

Kaitseliidu algajate ja II klassi harjutuste tabel „Kaitseliidu laskemäärused sõjaväepüssidest 1935. a.“.

Lisa nr. 3.

NOORTE KOTKASTE MALEVA MALEVKONNA SPORDIRINGI KODUKORD.

Üldalused.

§ 1.

Noorte Kotkaste Maleva malevkonna spordiringi eesmärgiks on arendada noorte kotkaste kehalisi võimeid ja iseloomu võimlemise,

sportimise, võimlemis- ja spordimängude ning spordivõistluste teel.

§ 2.

Malevkonna spordiringi võivad astuda noored kotkad, kes vanad vähemalt 13 aastat, vähemalt noorhauka või pesakotka astmes ja küllaldase järjekindlusega lubavad võtta osa spordiringi tegevusest.

§ 3.

Spordiringi koosseisu ringijuhatus eettepanekul kinnitab malevkonna vanem oma käskkirjas.

§ 4.

Spordiringi koosseisust kustutatakse 2 kuuks või veel kauemaks ajaks need noored kotkad, kes spordiringi tegevusest võtavad osa liiga loiult, mängutundidest, treeningutest või võistlustest, kuhu nad lubanud ilmuda, puudunud korduvalt mõjuva põhjuseta või kelle edasijõudmine koolis osutub nõrgaks.

Ringi juhtimine.

§ 5.

Spordiringi tegevust juhivad ringi vanem ja ringi juhatus. Ringi vanema ja juhatus e kinnitab ametisse NK. malevkonna vanem.

§ 6.

Spordiringi juhatus on kolmeliikmeline ja koosneb ringi pealikust, ringipealiku abist ja varahoidjast-sekretärist.

§ 7.

Spordiringi vanemaks on malevkonna spordipealik. Ringi vanema ülesandeks on juhtida spordiringi tegevust ja teostada spordiringi tegevuse järelevalvet, et see oleks noortele huvipakkuv ja § 1 loetletud eesmäärke taotleb. Tema hoolitseb, et spordiring oma tegevuses paneks erilist rõhku võimlemis- ja spordimängude, kergejõustiku ja suusatamise harjutuste ning võistluste korraldamisele.

Spordiringi vanema üheks tähtsamaks ülesandeks on korraldada ringiliikmeteervislikku kontrolli.

§ 8.

Spordiringi pealikuks määrab malevkonna vanem tublima noore kotka spordiringist, kes tunneb huvi spordi vastu, omab alal vajalikke teadmisi ja omab küllaldaselt korraarmastust ja täpsust.

§ 9.

Spordiringi pealiku ülesandeks on kokkuleppe kohaselt ringi vanemaga kutsuda

kokku ringiliikmeid harjutusteks, korraldada harjutusi ja organiseerida kindla kava kohaselt spordivõistlusi ringivanema loal. Peale selle teatab tema poiste spordialalistest soovidest ringivanemale ja koos viimasega püüab leida võimalusi poiste huvide rahuldamiseks.

§ 10.

§ 8 tingimuste kohaselt määrab malevkonna vanem ringi pealikule ringipealiku abi. Ringipealiku abi üheks ülesandeks on harjutuste ja võistluste korral toimetada koos varahoidjaga kohale vajalikud abinõud ja peale harjutuse või võistluse lõppu need asetada endistesse asukohtadesse. Tema asendab ringipealikut ringipealiku äraolekul.

§ 11.

Spordiringi varahoidja ülesandeks on hooldada spordiringi enda või spordiringile kasutada antud spordivahendeid ja teutseda spordiringi sekretärina.

§ 12.

Spordiringi tegevuse edukaks arendamiseks võib ringi vanem NK. malevkonna vanema nõusolekul seada ametisse ringis kehalise kasvatus ja spordi eriala juhid, ühtlasi ära määrates nende tegevuse alused.

Võistluste korraldamine.

§ 13.

Spordiring korraldab ringiliikmetele omavahelisi spordivõistlusi ja malevkon-
naulatuslikke kergejõustiku massivõistlusi ja spordimärgi katseid.

§ 14.

Spordivõistlused toimuvad ringivanema korraldusel või loal ja tema juuresolekul. Kui ringivanem temast olenematu põhjusel ei saa viibida ise spordivõistlustel, siis määrab malevkonna vanem temale asendaja selleks võistluseks.

§ 15.

Enne spordivõistluste algust kontrollib ringivanem, kas kõik kohaletoodud või kohal viibivad võistlusvahendid on korras ja terved, et ei tuleks ette õnnetusi nende läbi. Samuti kontrollib tema, et kõik võistlejad oleksid korralikus võimlemisriietuses, saates võistlusplatsilt ära need, kelle riietus jätab soovida.

§ 16.

Spordivõistlustest võivad võtta osa:

- A. klassis noored kotkad, kes vanad 17, 18 või 19 aastat;
- B klassis noored kotkad, kes vanad 15 või 16 aastat;
- C klassis noored kotkad, kes vanad 13 või 14 aastat;
- D klassis noored haukad, kes vanad 10, 11 või 12 aastat.

Vanuseks loetakse noore kotka vanus võistluspäeval. Algajatel ja pesapoegadel ei ole lubatud võtta osa kergejõustiku võistlustest.

§ 17.

Vähemalt üks kord aastas korraldab spordiring kogu malevkonnale kergejõustiku massvõistlused.

§ 18.

Kergejõustiku massvõistlusest võtavad osa eranditult kõik malevkonna noored kotkad, kellele arst ei ole keelanud sportimist või kellel sportimine võimatu mõne kehalise vea tõttu. Nendest võistlustest võivad võtta osa ka algajad ja pesapojad, kui nad ühes ja samas rühmas olnud vähemalt 2 kuud.

§ 19.

Kergejõustiku massvõistlused on rühmadevahelised, kusjuures spordialal parimaks rühmaks loetakse rühm, kelle koosseisust suhteliselt suurem % noori täidab oma vanuse kohta maksma pandud kergejõustiku norme (lisa nr. 4).

Lisa nr. 4.

Kergejõustiku alad ja keskmised normid noorkotkastele.

10. a. vanused noorkotkad:

1. Kaugushüpi hooga	250 sm
2. Kõrgushüpe hooga	80 sm
3. Pesapalli kaugusvise kahe käega (parema ja vasaku) kokku	40 m

11. a. vanused noorkotkad:

1. Kaugushüpe hooga	275 sm
2. Kõrgushüpe hooga	90 sm
3. Pesapalli kaugusvise kahe käega, kokku	45 m

12. a. vanused noorkotkad:

1. Kiirjooks (60 m)	11,0 sek.
2. Kaugushüpe hooga	300 sm
3. Kõrgushüpe hooga	100 sm
4. Pesapalli kaugusvise kahe käega, kokku	50 m

13. a. vanused noorkotkad:

1. Kiirjooks (60 m)	10,6 sek.
2. Kaugushüpe hooga	350 sm
3. Kõrgushüpe hooga	110 sm
4. Pesapalli kaugusvise kahe käega, kokku	55 m
5. Rippes keha tõstmine kätega vaba võte	4 korda

14. a. vanused noorkotkad:

1. Kiirjooks (60 m)	9,8 sek.
2. Kestvusjooks (1000 m) või 2 km murdmaajooks	4,0 min. 10,0 min.
3. Kaugushüpe hooga	380 sm
4. Kõrgushüpe hooga	120 sm
5. Pesapalli kaugusvise kahe käega, kokku	60 m
6. Kuulitõuge tugevama käega (4 kg)	7,75 m

15. a. vanused noorkotkad:

1. Kiirjooks (60 m)	9,6 sek.
2. Kestvusjooks (1000 m) või murdmaajooks 2 km	4,0 min. 10,0 min.
3. Kaugushüpe hooga	380 sm
4. Kõrgushüpe hooga	125 sm
5. Pesapalli kaugusvise kahe käega, kokku	65 m
6. Kuulitõuge tugevama käega (4 kg)	8,0 m

16. a. vanused noorkotkad:

1. Kiirjooks (60 m)	9,4 sek.
2. Kestvusjooks (1000 m) või murdmaajooks 2 km	3,8 min. 9,0 min.
3. Kaugushüpe hooga	400 sm
4. Kõrgushüpe hooga	130 sm
5. Kuulitõuge (4 kg)	8,5 m
6. Pesapalli kaugusvise kahe käega, kokku	75 m
7. Odavise tugevama käega (600 gr)	30 m

17 ja 18 a. vanused noorkotkad:

1. Kiirjooks (100 m)	14 sek.
2. Kestvusjooks (1000 m) või 3 km murdmaajooks	3,5 min. 15 min.
3. Kaugushüpe hooga	475 sm
4. Kõrgushüpe hooga	135 sm
5. Odavise (600 gr) või kettaheide (1,5 kg)	35 m 25 m
6. Kuulitõuge (4 kg)	9,0 m
7. Pesapalli kaugusvise mõlema käega, kokku	80 m
8. Teivashüpe või tõkkejooks (60 m), tõkke kõrgus 91,4 sm	2,30 m 12,4 sek.

Lisa nr. 5.

NOORTE KOTKASTE AIANDUSE, KODU ILUSTAMISE JA PÖLLUTÖÖ TÖÖKAVA.**1. Taluaed:**

- aia asukoha valik ja tingimused,
- aia suuruse arvestamine,
- aia jaotus kasvualade järele,
- maaparandustööd.

2. Viljapuu-aed:

- õuna-, pirni-, ploomi-, kirsi- ja kreegi-puu sortide määramine,
- viljapuude istutamine,
- viljapuude haigused,
- viljapuude vaenlased,
- taimekaitse-tööd ja -vahendid,
- viljapuude hooldamistööd kasvu ajal,
- saagi koristamine,
- saagi pakkimine turustamiseks,
- puuvilja säilitamine,
- aiatööriistad ja nende tundmine.

3. Puukool:

- viljapuude seemned,
- külv,
- aluste istutamine puukooli,
- vääristamine ja vääristatud puude hooldamine puukoolis,
- vanade viljapuude vääristamine.

4. Marjaaed.

- Sõstrad, karusmarjad, vaarikad, maa-sikad, nende sordid, istutamine, paljundamine noorendamine ja hooldamistööd.
- Marjade pakkimine turustamiseks.

5. Ilu-aed:

- koduümbruse kaunistamine,
- kodukohale lähedate avalikkude plat-side ja mälestusmärkide ümbruse ilustamine ja korrashoid,
- iluaia asetsevõimalusi,
- ilupuud ja ilupõõsad,
- muru,
- aedlilli.

6. Köögiviljaaed:

- kapsad, kaalikad, porgandid, kurgid, salatid, redised ja teised köögiviljad,
- köögiviljade kasvatamine (maa hari-mine, külumine või istutamine, kastmine ja hoolitsemine, koristamine ja säilitamine).

7. Hobused:

- hobusetõud,
- hobuse eest hoolitsemine ja hobuse puhastamine,
- hobuse rakendamine.

8. Põllutöö:

- rukis, nisu, oder, kaer ja teised teraviljad ning nende sordid,
- teraviljade kasvatamine (maa harimine ja väetamine, külv, koristamine),
- põlluhein ja selle kasvatamine,
- heinaseemne kasvatamine ja korjamine,
- maaparandamine ja kultiveerimine,
- taimekahjurid.

9. Ravi- ja maitsetaimed:

- ravitaimede kasvatamine ja korjamine (kummel, palderjan, piparmünt, köömened, tungalterad jne.).
- õieteed (pärnaõied, maasikaõied, pohlaõied jne.).

Ravitaimede korjamisel võib kasutada raamatut „Ravitaimede korjamise juhis“, hind 10 senti, saada apteekidest.

Lisa nr. 6.

NK. ÖPPEKAVA „ELEKTER MAJAPIDAMISES“, TELEFONI JA RAADIO ALAL.**1. Elektrivalgus ja valgustusseadmed:**

- juhtmed,
- isolaatorid,
- ühendused,
- kaitsed (kaitsekorgid),
- lülijad,
- jaotuskarbid,
- lambipesad ja lambid,
- voolumootjad,
- valgustusseadme rikked.

2. Majapidamise elektrinõud ja tööriistad:

- nende töötamise põhimõtted,
- ühendused elektrivõrguga,
- elektrikellad,
- keedukann,
- triikraud,
- pliit,
- kolb jne.

3. Telefon:

- telefoniaparaat, selle osad ja iga osa ülesanne,
- telefoni kaabelliini ehitamine,
- kõnelemine telefoniga ja kõnedistsipiliin,

- tähtsamad rikked, nende ülesleidmine ja parandamine.

4. Raadio:

- raadio praktiline kasutamine,
- detektorvastuvõtja ehitamine,
- ringhäälingu kuulamine ja lampvastuvõtja käsitsemine.

Lisa nr. 7.

NK. ÖPPEKAVA TOPOGRAAFIA ALAL.

1. Orienteerumine maastikul kompassi ja looduse (päikese, taevatähed, puud jne.) järgi. Kompassi ja orienteerumisesemete järgi liikumine.
2. Topograafilised tingmärgid looduslike ja kunstlike esemete äratähendamiseks kaardil. Kaardi mõõt.
3. Kaardi lugemine ja orienteerumine kaardi järgi maastikul.
4. Kauguste mõõtmine ja suundade ning kohalike esemete leidmine kaardi järgi maastikul. Liikumine kaardi järgi antud teid mööda maastikul.
5. Asimuut ja selle määramine. Liikumine asimuudi järgi.

Lisa nr. 8.

NOORTELE KOTKASTELE SOOVITATUD ILUKIRJANDUSE NIMESTIK.

(14—18 a. vanused noorkotkad.)

- Ed. Bornhöhe — Tasuja.
 „ — Viljandi mäss.
 „ — Vürst Gabriel.
 R. Janno — Vutimehed.
 H. Mäelo — Pärt on minu sõber.
 J. Parijõgi — Laevapoiis päevilt.
 Kalju Rahu — Isamaa eest.
 Ed. Grosschmidt — Pealuu märgi all.
 J. Jaik — Pombi ja Üdsimärdi nõiad.
 „ — Juudasoo.
 O. Luts — Kevade I ja II.
 „ — Suvi I.
 Andres Saal — Vambola.
 „ „ — Leili.
 Jaak Järv — Karolus.
 Jakob Pärn — Oma tuba, oma luba.
 L. Robert — Rekon.
 Ed. Vilde — Mahtra Sõda I ja II.
 „ — Kui Anija mehed Tallinnas käisid.
 M. Metsanurk — Ümera jõel.
 R. Sirge — Must suvi.
 A. Gailit — Isade maa.

Alb. Kivikas — Nimed marmortahvil.
 J. Pärt — Öppur-sõduri päevik.
 A. Mälk — Läänemere isandad.
 K. A. Hindrey — Urmas ja Merike I ja II.
 Ed. Saks — Hannibali rahvas.

Lisa nr. 9.

NOORE KOTKA ÖPPEKAVA TULE- TÕRJE ALAL.

I.

1. Põlemine kui keemiline nähtus.
2. Öhu koosseis ja selle osade tähtsus põlemisel.
3. Põlemise saadused ja nende omadused: süsihapugaas, ving, suits, tahm.
4. Põhiabinõud põlemise lõpetamiseks.

II.

5. Kuidas puhkeb tuli.
6. Kuidas levib tuli.
7. Kuidas takistada tule levikut.
8. Üldreegleid tulekustutamiseks.

III.

9. Kustutusvahendid ja nende omadused: muld, liiv, vesi, keemilised vahendid (vaht).

10. Kustutusabinõud: hydropult, käsi-
prips, mootorprips, keemilised kustu-
tajad.
11. Kustutusabinõude lisavarustus: voo-
likud, joatorniimemise sõel.
12. Kustutusabinõude ja lisavarustise kor-
rashoid.

IV.

13. Kuhu teatada lahtipuhkenud kahju-
tulest.
14. Omavalitsuse tuletõrje.
15. Vabatahtlik tuletõrje.
16. Kuidas teostatakse tuletõrje häire.
17. Mis teha kuni tuletõrje kohalejõudmi-
seni.

V.

18. Päästetööd: inimeste, loomade ja val-
lasvara päästmine, päästmisviisid.
19. Päästeabinõud: päästenöör, redelid,
päästevoolik, hüpperiie.

VI.

20. Kahjutule tekkimise põhjused: hoole-
tus, korratud tuleasemed, liigkütmi-
ne, elekter, petrooleumilambid, plah-
vatused, isesüttimised, looduslikud
põhjused, süütamised.
21. Kuidas hoida ära kahjutule tekkimisi.

„Alati Valmis!“ võistluse tagajärjed selgusid.

Käesoleva kuu algul Peavanem kinnitas iga-aastase üleriikliku rühmadevahelise „Alati Valmis!“ võistluse eelmise aasta tagajärjed. Teatavasti võistlus toimus möödunud sügisel ja koosnes viiest noorkotkalikust alast: morse tähestiku tundmine, enese mõõdete tundmine, sõlmede sidumine, kivi kaugusvise hooga ja lõkketegemine. Seekordsel võistlusel pidi iga võistleja kõik alad läbi tegema, mille järel arvatuti välja rühma keskmine. Võistlustest said osa võtta ainult need rühmad, kel oli küllaldaselt katsejärgudes ja laagrist osavõtnud liikmeid, kuna noortele haugas-tele polnud osavõtt lubatud. Sellepärast ei saanud osavõtnud üksuste protsent suur olla — võistles 125 rühma, kellest võistlus-õiguslikeks osutusid 105.

Esikohale tuli Pärnumaa Maleva Vändra malevkonna „Ilvese“ rühm, kelle keskmine oli 125,36 punkti. Üksikute võistlusalade keskmistena saavutas rühm: morse tähestiku tundmises 17,4 p., enese mõõdete tundmises 15,9 p., sõlmede sidumises

22,9 p., kivi kaugusviskes hooga 50,2 p. ja lõkketegemises 18,9 punkti.

Auhinnaks omandas „Ilvese“ rühm üheks aastaks Härra Riigivanema jäädavalt rändava auhinna — suure „Hermese“ kuju.

Teisele kohale jäi möödunud aasta võitja Sakalamaa/Viljandi/„Välgu“ rühm 117 punktiga, kolmandale kohale Võru/Rõuge/Jaanimäe rühm 101,8 punktiga. Edasi järgnevad: 4. Viru/Kadrina/rühm, 5. Pärnu/„Lembitu“ rühm, 6. Tartumaa/Otepää I rühm, 7. Võru/Valgjärve rühm, 8. Sakalamaa/Viljandi/„Tähe“ rühm, 9. Pärnumaa/Saarde/„Liivia“ rühm ja 10. Viru/Mädapea rühm.

Üksikute võistlusalade järgi olid paremateks rühmadeks: Esikohale tulnud Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ rühm kivi kaugusviskes hooga (50,2 punkti), Sakalamaa/Viljandi/„Välgu“ rühm morse tähestiku tundmises (21,1 punkti), sõlmede sidumises (26,6 punkti) ja lõkketegemises (25,9 punkti) ning Tartumaa/Elva rühm

enesemõõdete tundmises (23,0 punkti).

Iga maleva parim rühm saab auhinnaks Peavanema rändauhinna „Hermese“ kuju väikese koopia. Parimateks rühmadeks osutusid: Harju malevas Kõnnu rühm, Järvas Türi I rühm, Läänes Peru rühm, Pärnumaal/Vändra/„Ilvese“ rühm, Saaremaal/Kuressaare/„Viikingi“ rühm, Sakalamaal/Viljandi/„Välgu“ rühm, Tallinnas/Ida/„Tasuja“ rühm, Tartus „Uiterangi-ora“ rühm, Tartumaal Otepää I rühm, Valgas Restu rühm, Virus Kadrina rühm ja Võrus Jaanimäe rühm.

Individuaalselt tulid üleriiklikult koh-tadele: 1. Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ rüh-mast kotkapoeg Artur Tohver 174 punk-tiga. Üksikuil võistlusaladel saavutas kp. A. Tohver: morse tähestiku tundmine 22 p., enese mõõdete tundmine 18 p., sõlmede sidumine 26 p., kivi kausuvise hooga 85 p. ja lökketegemine 23 p., 2. samast rüh-mast pesakotkas Ülo Laante 166 p. ja 3. Pärnu V rühmast kotkapoeg Eino Haldma 147 punkti. Individuaalselt saja punkti ületajaid noorkotkaid oli kõige rohkem Sakalamaa Malevas, kus 31 võistlejat saa-vutasid eeskujuliku normi, Võru malevas 23, Pärnus 19, Tartumaal 16 ja Järvas 14, teistel malevatel on vastavad arvud alla 10.

Malevate paremusjärjekorda arvestati

kõigi võistlusõiguslike liikmete järgi, mis kujunes järgmiseks: 1. Pärnu Malev 60,85 punkti, 2. Järva 44,72 punkti, 3. Sakala-maa 38,02 punkti ja edasi Valga, Petseri, Lääne, Võru, Pärnumaa, Tartumaa, Saare-maa, Tallinna, Viru, Narva, Harju ja Tartu Malev.

Eeltoodud möödunud aasta võistlustu-lemused on avaldatud Peavanema käskkir-jas nr. 97 s. a., milles ühtlasi kuulutati välja võistlus käesoleva aasta kohta, ära tuues ka võistlusalasad ja tingimusi. Võist-lusaladeks on jäetud samad, mis möödu-nud aastal.

„Alati Valmis!“ 1936. a. võistlus on kokkuvõttes rahuldavalt läbi viidud. Ma-levad ja rühmad on olnud hoolsad selle üleriikliku ettevõtte juures. Kuna võist-lusest said osa võtta ainult need rühmad, kes on jõudnud normaalsele koosseisule, kes katsete sooritamisele ja laagrist osa-võtule rõhku on pannud, siis võistelnud rühmade arv — 125 rühma — ja suurema osa rühmade head tagajärjed rahuldavad täiesti. Kuid malevate suureks hooleks ja eriliseks kohustuseks on käesoleva ja järg-nevate aastate „Alati Valmis!“ võistlusele välja panna kõik oma võistlusõiguslikud rühmad, millest praegu oleme veel väga kaugel.

„Alati Valmis!“ võistluse määrused

(Peavanema ksk. Nr. 97 § 7.)

1. Noorte kotkaste rühmadevaheline „Alati Valmis!“ võistlus korraldatakse sel-leks, et selgitada üksikute rühmade ja võistelnud rühmade varal kõigi noortema-levate koosseisu kuuluvate noorte kotkaste teadmisi ja oskusi igal aastal Peavanema poolt määratud noorkotkalistel tegevus-aladel.

2. Võistlus toimub igas noorte kotkaste rühmas, mis on Peastaabis registreeritud ja kus on vähemalt 10 võistlusõiguslikku liiget. Kui võistlusõiguslikke liikmeid on vähem, siis ei saa rühm osa võtta võistlu-sest. Haukapered ei võta osa võistlusest.

3. Võistlevad peavad kõik võistlusõigus-likud liikmed.

4. Võistlusõiguslikuks liikmeks loetakse rühma liige, kes on pesakotka või kõrgemas astmes, olnud võistleva rühma koosseisus vähemalt 3 kuud ja ei ületa võistlusaasta 27. maini 17 eluaastat.

5. Kui rühma koosseisus on ka noori haukaid, siis võivad nad kaasa võistelda, kui nad on vähemalt noorhauka astmes, kuid seejuures ei tohi ükski pesakotkas või kõrgemas astmes rühma võistlusõi-guslik liige eemale jääda võistlusest. Noor-haukad ei tule arvesse rühma võistlusõi-guslikkuse (p. 2) määramisel.

6. Võistlejate hulgas peab olema vähe-malt 2 liiget, kes kumbki võistlusele eelne-nud laagrite hooajal vähemalt 1 ööpäev laagris olnud. Laagris olek peab fikseeri-tud olema kas maleva, malevkonna või rühma käskkirjas.

7. Võistlus peetakse üleriiklikult Pea-avanema poolt kindlaksmääratud ajavahe-mikus. Võistluse läbiviimine peab toimu-ma 1 kuni 4-jal üksteisele järgneval päe-val.

8. Kuna võistlus toimub mitmel päe-val, siis võib võistlev rühm võistlust läbi

viia kahel moodusel: 1) igal päeval teatud alad kõikide võistlejate osavõtul, 2) igal päeval teatud grupp võistlejaid kõikidel aladel. Kumba viisi valida, oleneb kohalikest oludest ja jääb rühma vanakotka otsustada, et kõigil võistlejail oleks võimalus võistlusest osa võtta.

9. Mõjuvaid põhjusil võib peavahekohtunik mittevõistlejaile lubada järelevõistlust kahe nädala jooksul peale võistlusperioodi lõppu, kusjuures protokollis olgu märgitud, mis põhjusel puudus ja millal võistles. Hindamiskomisjon jätab endale õiguse puudumist mitte vabandavaks lugeda ja kustutada järelevõistleja resultaat. Järelevõistlejate arv ei tohi ületada 20%-ti võistlejate arvest.

10. Kui ka järelevõistlemiseks lubatud ajavahemiku jooksul ei ole võistelnud kõik rühma liikmed, tuleb jagada rühma punktid kogusumma keskmise saamiseks kõigi võistlusõiguslike liikmete arvuga, vaatomata et üks või enam liiget ei võistelnud.

11. Iga võistleja peab võistleva kõigil aladel. Mittevõistlemise või mõne ala katkestamise korral tühistatakse ka teistel aladel saavutatud tulemused.

12. Võistlustulemusi teistkordse võistluse läbi ei saa parandada.

13. Kui üksikala annab miinuspunkte, tulevad need arvestamisele, kuid kui kõik alad võistlejal lõpule viidud ja kokkuvõttes annavad miinuspunkte, loetakse tema tagajärg nulliks.

14. Võistluse peavahekohtunikuna toimib noortemaleva pealiku poolt määratud isik ja kaasvahekohtunikuna rühma vanakotkas ning võimaluse korral erapooletu isikuna vanem tegelane kahe eelmise kokkuleppe. Suurema võistlejate arvu korral võib olla vahekohtunikke iga ala jaoks.

15. Peavahekohtunik vastutab võistluse tingimustekohase läbiviimise ja nõutava protokollis koostamise eest, milleks protokollis näide käesolevale käskkirjale ligi lisatud. Protokollis nõutud andmed peavad olema täpsed, eriti sünni- ja rühma vastuvõtmise aja kohta.

16. Protokollis esinevad koosseisulised andmed liikmete võistlusõiguslikkuse, eriti aga katsete ja laagrite kohta, peavad olema kooskõlas maleva staabi andmetega, samuti peab protokoll maleva staabis kontrollitud olema ka arvestuse osas, mille kohta maleva instruktor teeb vastava märke protokollis lõpus.

17. Maleva instruktor vastutab, et vähemalt üks protokollile allakirjutanud kohtunikest on täiesti kompetentne võistlusalades, et märgata võistlejate poolt tehtud vigu.

18. Iga võistleja kõigil aladel saavutatud punktid liidetakse, mis moodustavad võistleja punktid kogusumma. Viimased omakorda liidetakse ja jagatakse võistlusõiguslike liikmete arvuga, mis annab rühma keskmise.

19. Suurima keskmise arvu omandanud rühma maleva piirides nimetatakse maleva selle aasta parimaks rühmaks „Alati Valmis!“ võistluses. Kui keskmised arvud võrdsed, saab esikoha see rühm, kellele võistlejaid rohkem; võistlejate võrdse arvu juures saab esikoha rühm, kelle koosseis noorem. Võitja omandab üheks aastaks Peavanema rändauhinna „Hermese“ kuju väikese koopia.

20. Suurima rühma keskmine üleriiklikult määrab Noorte Kotkaste organisatsiooni selle aasta parima rühma „Alati Valmis!“ võistluses. Kui keskmised arvud võrdsed, saab esikoha see rühm, kellele osavõtjaid rohkem. Võitja rühm loetakse Härra Riigivanema annetatud jäädavalt rändava auhinna „Hermese“ marmorkuju selleaastaseks valdajaks, mida kuju juurde asetatava vastavasisulise plakatiga tähistatakse. Üleriiklikult kolm esimest rühma saavad diplomid ja 15 parimat rühma avaldatakse Peavanema käskkirjas.

21. Suurima punktide arvu omandanud võistleja noor kotkas maleva piirides nimetatakse maleva selle aasta parimaks nooreks kotkaks „Alati Valmis!“ võistluses ja ta omandab vastava diplomi. Kui saavutused võrdsed, saab esikoha noorim.

22. Suurima punktide arvu omandanud võistleja noor kotkas üleriiklikult määrab Noorte Kotkaste organisatsiooni parima noore kotka „Alati Valmis!“ võistluses selleks aastaks. Kui saavutused võrdsed, saab esikoha noorim. Üleriiklikult kolm esimest noort kotkast saavad diplomid ja 15 parimat noort kotkast avaldatakse Peavanema käskkirjas.

23. Malevate paremusjärjekord „Alati Valmis!“ võistluses määratakse võistelnud rühmade tagajärgede summa jagamisega kõigi nõutud katsejärgused olevate rühmade liikmete arvuga. Koosseisu andmed selleks võetakse Peastaabi rühmade registrist tähtpäevaga võistlusaasta 14. novembril.

24. Võistluse protokoll tuleb saata maleva staapi ühe nädala jooksul peale võistluse korraldamist, hiljemalt aga 5 päeva peale määratud võistlusperioodi lõppu, kuna järelevõistlemise puhul kohe peale järelevõistluse teostamist. Maleva staap teeb peale kontrollimist võistluse kohta maleva kokkuvõtte ja saadab selle Peastaapi koos kõigi materjalidega hiljemalt järgmise aasta 1. jaanuariks.

25. Maleva staabil on õigus kahe nädala jooksul pärast võistlusprotokolli maleva staabis kättesaamist kontrollida kuni kolme noore kotka resultaate maleva instruktori juhatusel. Kontrollimisel saadud resultaat peab olema vähemalt 80% võistlusprotokollis näidatud saavutusest. Vastasel korral kustutatakse selle noore kotka resultaat.

26. Peastaabi võistlusmaterjalide kontrollimiseks moodustab kindamiskomisjon koosseisus: Noorte Kotkaste Peastaabi esindaja, maleva esindaja ja üks erapooletu isik.

§ 8.

Määrann 1937. a. „Alati Valmis!“ võistluse läbiviimiseks ajavahemiku 10. oktoobrist 10. novembrini ja võistlusalad selleks alljärgnevalt:

I võistlusala: Morse tähestiku tundmine.

Vahendid: paber, pliiats ja tekst.

Võistlejale antakse vahekohtunike poolt koostatud 200-täheline tekst, milles peab olema vähemalt 8 isesugust ühekohalist arvu või vastavalt vähem mitmekohalisi ja vähemalt 5 isesugust kirjavahemärki. Tekst võib seesuguse kombineerimise tõttu ka loogiliselt vale olla, kuid ei tohi sisaldada õigekeelsuse vigu. Tekst ei tohi olla samal paberil, kuhu võistleja kirjutab selle morse märkides. Saanud teksti, võistleja kirjutab selle morse märkides puhtale paberile.

Aeg arvatakse teksti andmise momendist võistlejale morse teksti üleandmiseni vahekohtunikule sekundilise täpsusega. Antud teksti vigadeta ümberkirjutamise eest antakse 15 punkti, milles morse märgid eraldatud põikriipsudega, kusjuures kirjutamine lühema kui 10 minutiga annab iga 30 sekundi eest juurde 1 punkti, üle 10 minuti kestnud kirjutamise puhul iga üleläänud 30 sekundi eest 1 punkt maha. Iga 2 vea pealt arvatakse maha 1

punkt. Vigadeks loetakse antud teksti moonutamine iga tähe võrra, kusjuures iga sõna vahelejätmise või rohkemkirjutamine loeb nii mitmeks veaks, mitu täthemärki neis sõnus (või koguni lauseis) esineb.

Näide: 27. mail 1930. a. asutati meie organisatsioon.

.....|.....|.....|...|..|..|...|.....|
|.....|.....|.....|...|..|..|...|.....|
 ..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|
 ..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|..|

Aeg: 7 min. 32 sekundit, annab 19 punkti.

Vigu: 5, annab — 2 punkti.

Võistleja saab: 19—2=17 punkti.

II võistlusala: Enese mõõdete tundmine.

Vahendid: paber, pliiats ja mõõdulint.

Võistlejal tuleb enese mõõteid teades toimetada kaks mõõtmist.

1. Sammudega välja mõõta maapinnal mingi kaugus vahekohtuniku umbkaudsel määramisel 100—250 m vahel. Kaugust enne võistlust ei ole soovitatav ära mõõta, ja kui seda tehakse, ei tohi nõutava kauguse mõõtarv lõppeda 0-ga. Võistleja võib kasutada mõõtmisel paberit ja pliiatsit ainult arvutuste tegemiseks. Vahekohtunik toimetab mõõtmist meetrilise täpsusega.

2. Mõõta mingi eseme pikkus, mis kõigub 1—2,5 m vahel, mille juures võistleja võib kasutada vaksa ja esimese sõrme kolme liikme pikkusi. Vahekohtunik toimetab mõõtmist sentimeetrilise täpsusega.

Kui vahekohtunik on kauguse või pikkuse andnud alla nõutud normi, loetakse see mõõtmine võistlejal nulliks.

Õiged tulemused või viga kuni 1,00% incl. annavad kumbki 12 punkti.

Viga	1,01— 3,00%	incl. 10 punkti
„	3,01— 5,00%	„ 9 „
„	5,01—10,00%	„ 8 „
„	10,01—15,00%	„ 7 „
„	15,01—20,00%	„ 6 „
		j. n. e.

Näide: 1. Võistleja kaugus 196 m, vahekohtuniku kaugus 187 m, viga seega 9 m
 $(9 \times 100 : 187) = 4,81\%$,
 andes 9 punkti.

2. Võistleja mõõt 183 sm,

vahekohtuniku mõõt 171 sm,
viga seega 12 sm
($12 \times 100 : 171$) = 7%
andes 8 punkti.
Võistleja saavutab seega
 $9 + 8 = 17$ punkti.

III võistlusala: Sõlmede sidumine.

Vahendid: Vähemalt 0,4 sm jämeduses nööri kolmes tükis: 2 nööri 0,5—1 m pikkuses, kolmas väh. 3 m.

Võistleja asub puu juurde, mille alumine oks on vähemalt 2,30 m kõrgusel — võib olla ka jalgpalli normaalvärav või muu ese, kus saab seda võistlust läbi viia. Võistleja jalgade juures on nööriükid maas. Vahekohtuniku märguande peale, millest aega arvama hakatakse, võtab võistleja nöörid ja jätkab kaks lühemat tükki kalamehesõlmega ja seob sellega siis sea-sõra ümber puu. Selle järel võtab pikema nööri ja seob enese istmiku ümber ühe otsaga surmasõlme, teise aga heidab üle oksa ja seob liugleva aasa (KSR. V lk. 118 vasakpoolne aas), tõmbab selle kinni ja laseb end nööri otsa istukile rippuma. Tasakaaluks võib nööri kinni hoida, kuid toetuda võib vaid surmasõlmele (nöör on üleni pingutatud). Aeg loeb, kuni võistleja on maapinnalt lõplikult eraldunud ja jääb rippuma. Kui sõlm kinnitõmbamisel lahti tuleb, peab võistleja uue sõlme siduma, kuni ta rippuma jääb. Sõlmede sidumiseks on näited KSR. V lk. 118 ja 119, kusjuures sidumise viis on lahtine.

Kui kõik neli sõlme on õieti seotud 30 sekundi jooksul, saab võistleja 20 punkti. Iga vale sõlm viib maha 5 punkti. Kui selleks aega kulub rohkem kui 30 sekundit, siis iga 2 sekundit viib maha 1 punkti. Kui kulutatud vähem kui 30 sekundit, siis iga 2 sekundit annab juurde 1 punkti.

Näide: Võistleja sidus 33 sekundiga neli sõlme, millest üks oli vale. Aeg annab 19 punkti ja vale sõlm viib maha 5 punkti, järelikult võistleja saab 14 punkti.

IV võistlusala: Kivi kaugusvise hooga.

Vahendid: mөөdulint ja 3 130-grammi list või raskemat kivi.

Maa peale joonistatakse viskepunkt (joon.), millelt toimub kivi kaugusvise, ja 40 m raadiusega viskekohalt teine. Viskamine toimub võistleja käe vabal valikul. Võistleja saab kolm viset ja arvestatakse neist parim. Iga täismeeter alates 40 meetrist kuni 50 meetrini incl. annab 1

punkti, iga 2 meetrit alates 50 meetrist 60 meetrini incl. annab 1 punkti, iga 5 meetrit alates 60 meetrist annab 1 punkti. Kui võistleja ei saavuta 40 meetrit, saab ta 0 punkti. Üleastumisel viskejoonest resultaat ei loe.

Näited: 1) Võistleja parim vise oli 68,25 m, mis annab 16 punkti.
2) Võistleja parim vise oli 59,89 m, mis annab 14 punkti.
3) Võistleja parim vise oli 42,63 m, mis annab 2 punkti.

V võistlusala: Lõkketegemine.

Vahendid: tikutoos tikkudega, üks halg kuni 30 sm pikkust tohuga kasepuud, kirves, kaks 45 sm pikkust vaia ja 1 m 3 mm läbimööduga linast nööri.

Tasasel maapinnal märgitud lõkketegemise kohale asetatakse maasse 70 sm distantsil vaiad ja ühendatakse need 32 sm kõrgusel maapinnast sirgeks pingutatud nööriaga, kusjuures lõkke kohal ei tohi nööri olla madalamal.

Nööri juurde asetatakse kirves ja tikutoos, kuna puuhalg asetatakse lõkketegemise kohast 50 m kaugusele. Märguande järel, millest aega arvama hakatakse, jookseb võistleja, kes asus lõkketegemise kohal, puuhalu juurde, toob ta kohale ja alustab lõkke tegemist püramiid-tulena (koonustulena), milleks halg tuleb pilbastada. On keelatud kõrvalt süütematerjali muretsemine ja lõkke kunstlikult kõrgemale tõstmine. Pilpad süüdatakse maapinnal, milleks võib kasutada tohtu, kuid tohu tuli ei tohi ulatuda nööri ega seda läbi põletada. Sellepärast on keelatud asetada tohtu pilbastele või seda jätta pilbaste külge sihiga, et see võiks abiks olla nööri läbipõletamisel. Võistlus loetakse lõppeenuks, kui leek on nööri läbi põletanud.

Aeg arvatakse sekundilise täpsusega. Kui võistlus toimus 6 minuti jooksul, saab võistleja 15 punkti, iga enamkasutatud minut või selle osa viib maha 1 punkti; iga 30 sekundit või selle osa, mille võrra nöör varem katkes, annab juurde 1 punkti. Iga tuletik, mida kasutatakse peale 2, viib maha 2 punkti.

Näide: Nööri põletamiseks kulus 5 min. 28 sekundit ja tarvitati 3 tikku. Aeg annab 17 punkti, tikud — 2 punkti, kokku saavutab võistleja 15 punkti.

J. Maide,
Peavanema eest.

J. Tedersoo,
Peastaabi ülem.

**TABELID 1937. A. „ALATI VALMIS!“
VÕISTLUSE PUNKTIDE ARVUTAMISE
ABISTAMISEKS.**

IV Kivi kaugusvise hooga.
Kaugus:
(m)

I Morse tähestiku tundmine.

Aeg:
(min.)

4:31— 5:00	annab	25 p.
5:01— 5:30	„	24 p.
5:31— 6:00	„	23 p.
— — — — —		
9:01— 9:30	„	16 p.
9:31—10:29	„	15 p.
10:30—10:59	„	14 p.
11:00—11:29	„	13 p.
11:30—11:59	„	12 p.
17:00—17:29	„	1 p.
17:30—17:59	„	0 p.
18:00—18:29	„	-1 p.

j. n. e.

Vead:

1	viga	annab	0 p.
2— 3	„	annavad	-1 p.
4— 5	„	„	-2 p.
6— 7	„	„	-3 p.
8— 9	„	„	-4 p.
10—11	„	„	-5 p.

j. n. e.

II Enese mõõdete tundmine.

(Vt. võistlusmäärustik.)

III Sõlmede sidumine.

Aeg:
(sek.)

13—14	annab	28 p.
15—16	„	27 p.
17—18	„	26 p.
— — — — —		
27—28	„	21 p.
29—31	„	20 p.
32—33	„	19 p.
34—35	„	18 p.
— — — — —		
68—69	„	1 p.
70—71	„	0 p.
72—73	„	-1 p.

j. n. e.

Valed sõlmed:

1	vale sõlm	annab	- 5 p.
2	„	sõlme annavad	-10 p.
3	„	„	-15 p.
4	„	„	-20 p.

00,00—40,99	annab	0 p.
41,00—41,99	„	1 p.
42,00—42,99	„	2 p.
— — — — —		
49,00—49,99	„	9 p.
50,00—51,99	„	10 p.
52,00—53,99	„	11 p.
54,00—55,99	„	12 p.
56,00—57,99	„	13 p.
58,00—59,99	„	14 p.
60,00—64,99	„	15 p.
65,00—69,99	„	16 p.
70,00—74,99	„	17 p.
75,00—79,99	„	18 p.
80,00—84,99	„	19 p.
85,00—89,99	„	20 p.
90,00—94,99	„	21 p.

j. n. e.

V Lõkketegemine.

Aeg:
(min.)

1:30— 1:59	annab	24 p.
2:00— 2:29	„	23 p.
2:30— 2:59	„	22 p.
— — — — —		
5:30— 5:59	„	16 p.
6:00—	„	15 p.
6:01— 7:00	„	14 p.
7:01— 8:00	„	13 p.
8:01— 9:00	„	12 p.
— — — — —		
19:01—20:00	„	1 p.
20:01—21:00	„	0 p.
21:01—22:00	„	-1 p.

j. n. e.

Tikud:

1—2	annavad	0 p.
3	„	-2 p.
4	„	-4 p.
5	„	-6 p.

j. n. e.

**„ALATI VALMIS!“ VÕISTLUSE PROTO-
KOLLI NÄIDE.**

Protokoll.

Noorte Kotkaste Pärnumaa/Vändra/
„Ilvese“ rühmas korraldatud 193.. a.
„Alati Valmis!“ võistluse kohta Vändras.
Võistlus toimus 3.—6. novembrini ja jä-
relevõistlus 21. novembril 193.. a.
Võistluse peavahekohtunikuna teotses

„Ilvese“ rühma „Alati Valmis!“ võistluse protokoll lisa (näide).

„Ilvese“ rühmas võistlesid all-loetletud noored kotkad, kes saavutasid järgmisi resultaate.

Jrk. nr. nr.	Aste	Perekonna- ja eesnimi	Sünniaeg	Rühma vastu võetud	Võistlusalade tulemused										Võistlusalad andsid punkte					Kokku							
					I		II			III		IV			V		I	II	III		IV	V					
					Aeg	Vigu	Vahek. kaugus	Viga	Vahek. mõõt	Viga	Aeg	Õigeid sõlmi	m	Aeg	Tikke												
		3.—6. nov. 3... a.																									
1	nk.	Karu, Jüri	27.05.20	10.10.32	7:32	5	187	9	171	12	33	3	68,25	5:28	3	17	17	14	16	15				79			
2	kp.	Laanert, Lembit	29.05.20	10.10.32	8:11	4	”	3	”	10	28	4	59,89	6:13	2	16	18	21	14	14				83			
3	kp.	Muru, Mats	15.01.21	01.12.32	8:39	5	”	1	”	8	27	4	42,63	4:31	1	15	21	21	2	18				77			
4	kp.	Kalda, Ants	31.07.21	01.03.33	6:34	3	”	0	”	13	35	2	56,03	4:23	1	20	20	8	13	19				80			
5	kp.	Lepik, Juhan	18.12.21	25.04.33	7:24	1	”	3	”	20	37	4	78,58	5:45	2	20	17	17	18	16				88			
6	pk.	Mullas, Arvo	20.10.22	12.12.33	6:06	1	”	8	”	9	30	4	67,13	6:55	3	22	17	20	16	12				87			
7	pk.	Kala, Ülo	03.06.22	30.09.36	7:29	4	”	2	”	9	26	3	58,43	8:30	4	18	18	17	14	8				75			
8	pk.	Talva, Enn.	30.11.23	30.09.36	8:00	7	208	5	177	1	28	4	74,25	4:35	1	16	22	21	17	18				94			
9	pk.	Meri, Kaljo	25.02.22	24.02.37	8:53	5	”	3	”	0	28	4	63,89	9:37	9	15	22	21	15	—3				70			
10	pk.	Rohtla, Kaupo	10.09.24	24.02.37	6:52	4	”	10	”	3	32	4	65,90	5:49	3	19	19	19	16	14				87			
11	pk.	Haldma, Vello	08.08.23	27.05.37	18:27	8	”	11	”	0	52	4	45,23	13:54	1	—5	20	9	5	7				36			
12	pk.	Soovik, Ott	21.10.22	27.05.37	16:24	3	”	2	”	2	62	2	36,17	10:48	3	2	22	—6	0	8				26			
13	pk.	Helila, Rutlik	13.04.24	03.08.37	10:52	23	”	2	”	8	36	4	49,85	11:12	1	3	21	17	9	9				59			
		21. nov. 3... a.																									
14	kp.	Metsaots, Mihkel	24.06.22	09.05.34	5:10	2	218	18	146	26	32	4	60,00	4:55	1	23	14	19	15	18				89			
15	pk.	Rannaste, Riho	12.08.23	24.02.35	6:20	0	”	6	”	22	42	4	54,35	13:00	1	22	16	14	12	8				72			
Kokku:															223	284	232	182	181	1102							

Rühma keskmine 1102:15 = 73,47 punkti.

Võistlused toimusid ettenähtud tingimusil ja tagajärjed on õieti märgitud, mida oma allkirjadega tõendame.

(allkiri)

Peavahekohtunik.

(allkiri)

Kaasvahekohtunik (-ud).

„21.“ novembril 193... a.

NK. Pärnumaa Maleva pealiku kinnitusel Kaitseliidu Vändra malevkonna 1. kompanii pealik lipn. Valdo, kaasvahekohtunikenä rühma vanakotkas nk. Arvo ja Vändra algkooli õpetaja Rein

Vahekohtunikud on võistluse määrustega põhjalikult tutvunud ja võistluse läbiviimisel täpselt nende järgi talitanud.

Rühma on vastu võetud 38 liiget, kellest 15 võistlusõiguslikud. Laagrisoleku nõue (võistlus-määruste p. 6) on täidetud, kuna rühmast võttis osa Pärnumaa Maleva laagrist võistlusmeeskonnas olevaist liikmetest 5 noort kotkast, mis näidatud maleva vanema käskkirjas nr. 36 § 2 ja nimeliselt protokollis lisas alla kriipsutatud (rasvaselt trükitult).

Peale võistlejate võistlusõiguslikkuse, võistlusmaade ja abinõude kontrollimist

asuti võistluse läbiviimisele. Võistlesid protokollis lisas loetletud noored kotkad.

Võistluselt puudusid angiini tõttu kp. Mihkel Metsaots ja keskkõrvapõletiku tõttu pk. Riho Rannaste, kes peavahekohtuniku loal võistlesid järele 21. novembril.

Rühmas võistlesid kõik võistlusõiguslikud liikmed, kes saavutasid kokku 1102 punkti. Rühma keskmine on järelikult 73,47 punkti.

Rühma parimaks nooreks kotkaks on pk. Enn Talva, kes saavutas 94 punkti.

Tabel tagajärgede näitamisega kinnitatuks lisana pöördel (erilehel).

L i s a: nimetatud.

(Allkiri)

Peavahekohtunik.

(Allkiri)

Kaasvahekohtunik.

Malevapealiku korraldused.

Vanemate juhtide harjutuslaager toimub tänäva 8.—20. juulini ja arvatavasti Pärnu ümbruses.

Osa võtta võivad juhid, kes vähemalt 20 aastat vanad ja omavad juhtimispraktikat. Kuna osavõtjate arv piiratud, siis pääseb malevast vaid 5—6 juhti malevanema määramisel käesoleva aasta harjutuslaagrisse, mispärast eelregistreerimine vajalik. Ühtlasi juhini tähelepanu sellele, et laagris tuleb viibida kogu aeg, et omada vastavaid laagri juhi õigusi.

Sõit raudteel, samuti ka ülespidamine on laagris tasuta, kuid mitmesuguste erakordsete kulutuste tasuks (toitlustamise alal) tuleb arvatavasti Kr. —.30 päevas, s. o. Kr. 4.— kogu laagrikohta lisakulu laagrist osavõtjal tasuta.

Laagri õppekava on koostatud nii, et seal võetakse läbi kõik laagriellu puutuvad küsimused isetegevuse alusel ja võimalikult praktiliselt, kogenenud lektorite juhtimisel, andes laagrisolnuile selge pildi meie organisatsiooni sisulise töö nõuetest ja viisidest, kuidas üht ehk teist ala rakendada poistega tegeledes.

Registreerida 10. juunini s. a. maleva staapi.

Spordi Keskliidu Noorte spordijuhtide kursused toimuvad Võrus, 13.—21. juunini s. a., kust rühmajuhtidel ja vanematel, kes nimetatud ajal seotud ei ole oma üksuste laagritega, soovitan osa võtta.

Kursustest on sõit ja korter tasuta, kuna toiduraha Kr. —.60 päevas tuleb tasuta osavõtjail. Vastavad sooviavalduslehti saab maleva staabist.

Registreerida 5. juunini s. a. maleva staapi.

KOOSTÖÖ ALUSTEST „SPORDI KESKLIIDU NOORTEGA“.

Eesti Spordi Keskliit on loonud erioorganisatsiooni nimega „Spordi Keskliidu Noored“ (SKN), millise eesmärgiks on kehalise kasvatus ja spordiliikumise arendamine noorte keskel, mis on kantud sügavast rahvustundest, kindlast distsipliinist ja tõsisest spordimehelikust vaimust.

Arvesse võttes, et Noorte Kotkaste organisatsioon taotleb oma eesmärkide hulgas ka samu ülesandeid, on kehalise kasvatus töö huvides Spordi Keskliidu instruktorite rakendamine Noorte Kotkaste organisatsiooni selle ala juures tervitatav ja meile vastuvõetav.

Kuna Noorte Kotkaste organisatsioon oma struktuuri ja kindla alluvuse alustega töötades ei saa asetuda SKN organisatsiooni kodukorras ettenähtud liikmete olukorda, panen noorte kotkaste organisatsioonis koostöö alal SKN-iga maksma järgmise korra:

1) Noorte kotkaste rühmad ehk spordiringid (vt. Kaitseliidu ülema ringkiri

nr. 54-R, 23. IV. 37, p. 2 — „Kotkas“ nr. 5 — 1937), kes soovivad osa saada SKN juhitud tegevusest, kursustest, kasutada nende instruktoreid jne., teatavad maleva staabile oma soovist koos andmetega, mitu liiget kaasa tahab töötada, igaihe vanus ja kes on juhiks. Maleva staap koostab kahes eksemplaris soovi avaldanud üksuste täieliku nimestiku ja koos saadud andmetega iga üksuse kohta esitab Peastaabile. Vajadusel võib maleva staap neid andmeid anda ka SKN ringkonna nõunikule, kui viimane neid soovib saada.

2) SKN instruktorite, lektorite jne. töö noorte kotkaste juures peab sündima maleva staabi teadmisel ja kinnitamisel. Oma tööst noorte kotkaste juures annavad SKN instruktorid oma ülemusele ise aru-

andeid. Noored kotkad esitavad vajalikke aruandeid, kui neid nõutakse, ainult oma ülemusele ja staapidele.

3) Kirjavahetus noorte kotkaste üksustest SKN ringkonna nõunikule sünnib noorte kotkaste maleva staabi kaudu ja SKN Noortejuhile — Peastaabi kaudu.

4) Ettenähtud ja kokkukutsutavatel SKN koosolekutel esindab kõiki Noorte Kotkaste SKN tööst osavõtvaid üksusi SKN ringkonna ulatuses maleva staabi esindaja ja üleriiklikus ulatuses Peastaabi esindaja, nagu see meie korras ette nähtud.

M. Kulasalu, major,
Malevapealiku aj. kt.

V. Kulasalu, nmgr.
Instruktor.

SKN Poiste spordimärgi määrused.

§ 1.

Eesti Spordi Keskliidu Noorte organisatsiooni (SKN) spordimärgi otstarb on äratada poistes huvi spordi vastu.

§ 2.

Poiste spordimärk on kolmejärguline: I-, II- ja III-järk.

§ 3.

Märgi võib saada iga poiss kuni kahekümne aastani (kaasa arvatud), kes sooritab vastava märgi katsed üheaastase vaheajaga eelmiste katsete sooritamisest. Poiss võib sooritada järgmist järku enne üheaastast vaheaega ainult oma kooliõpetaja või kasvataja (noortejuhi) kirjalikul loal. (Sellest tuleb teha vastav märkus poisi nime kohta saavutuslehel märkuste all).

Teise järgu katseid on lubatud sooritada 14 a. ja esimese järgu katseid 16 aastast alates. Spordimärgi katseid võib sooritada 1. jaanuarist kuni 1. oktoobrini.

§ 4.

Märgi võivad saada ainult need alg-, kutse- jne. koolide õpilased, kelle koolitunnistusel käitumise eest on väga hea hinnang ja kelle edasijõudmine koolis ei jäta soovida, kui ka teised poisid väljastpool kooli, kes oma kasvatajate teadete järgi on käitunud väga hästi.

§ 5.

Poiste spordimärgi katsed toimuvad märgikatses võistlustel.

§ 6.

Katsevõistluste järeelvalvet rühmades toimib vanakotka poolt määratud asjatundja, koolides — õpetaja.

Järeelvalvajale määratakse asjatundja abi katsete juures, kus järeelvalvaja üksi ei tule toime.

§ 7.

Tulemused märgitakse erilistele SKN. poolt väljatöötatud saavutuslehtedele (I-, II- ja III-järgu saavutuslehti võib saada 2 senti tükk SKN. büroost Tallinnas, Harju 48—6).

Täidetud saavutuslehed ühes märkide hinnaga tuleb saata SKN. bürosse, maleva staabi kaudu, kust saadetakse välja vastav arv märke.

§ 8.

Tasu märgi eest:

I järgu märk	—	Kr. 0.35
II „ „	—	„ 0.25
III „ „	—	„ 0.20

§ 9.

Poiste spordimärk ei ole edasiantav.

§ 10.

Kadunud märgi asemele võib asjamine lunastada uue märgi, esitades vastava tunnistuse katsete sooritamise kohta ja tasudes märgi kahekordse hinna.

Poiste spordimärgi nõuded:

K o l m a s j ä r k .

1. 60 m jooks	10,6 sek.
2. Kõrgushüpe hooga	110 sm

3. Rippes kehatõstmise kätega, vaba võte 4 korda
 4. Pesapalliheide tugev. käega (pallikaal vähemalt 110 gr) 35 m

Teine järk (alates 14 aastast).

1. 60 m jooks 9,8 sek.
 2. 2 km murdmaajooks 10 min. või 1000 m jooks 4 min.
 3. Kaugushüpe hooga 380 sm või kõrgushüpe hooga 120 sm
 4. Kuulitõuge tug. käega (vähemalt 4 kg kuul, ring 2,13 m) 775 sm või odaheide tugevam. käega (vähemalt 600 gr oda) 25 m

Esimene järk (alates 16 aastast).

1. 100 m jooks 14 sek.
 2. 3 km murdmaajooks 15 min. või 1000 m jooks 3½ min.

3. Kaugushüpe hooga 475 sm või kõrgushüpe hooga 135 sm
 4. Odaheide tugevama käega (vähemalt 600 gr oda) 35 m või kettaheide tugev. käega (vähemalt 1,5 kg ketas, ring 2,5 m) 25 m
 5. Teivashüpe 230 sm või 60 m tõkkejooks (tõkked 91,4 sm) 12,4 sek.

Märkus: Spordimärgiks on 1,5 sm diametriga ketas, millel kujutatud teatejooksja ja mille alumisel äärel on järgu number ja tamme pärg.

I järk hõbemärk kullatud pärjaga
 II järk hõbemärk hõbe pärjaga
 III järk pronks pronksitud pärjaga

M. Kulasalu,
 Maleva plk. k. t.

HARJU NOORKOTKASTE RAPLA MALEVKONNAVANEMA KÄSKKIRI Nr. 44.

Raikülas, 10. aprillil 1937. a.

§ 1.

Kinnitan erikatsed Raiküla rühmast: põllumehe: pk. Heinrich Hermann, koduse abimehe: pk. Heinrich Hermann, näitleja: pk. Heinrich Hermann, Oskar Randa, Osaleid Saviir, köitja: kp. Evald Tõnubert, Endel Mätas.

Alus: Raiküla rühma vanakotka ettekanne ja tõendused, ljh. nr. 15 — 1937. a.

§ 2.

1936. a. suvel korraldati rühmalaagrid: 1. ja 2. augustil Järvakandi Lihoveskil Järvakandi ja Järvakandi Tehaste rühmadele ja 8. ja 9. augustil Kabalas Hariduseltsi „Lootus“ maa-alal Kabala ja Raiküla rühmadele. Rühmad kandsid kõik laagrikulud ise, saades toetust kohalikuks delft naiskodukaitse jaoskondadelt ja kaitseleidi üksustelt.

§ 3.

Malevkonna staabi nimel avaldan südamlikku tänu kõigile, kes ainelise toetuse, isikliku abi ja heatahtliku vastutulekuga

kaasa aitasid mainitud laagrite heaks kor-daminekuks; eriti aga avaldan tänu antud abi ja toetuse eest Harju Maleva staabile, Järvakandi kompanile, Järvakandi Tehaste üksikule rühmale, Naiskodukaitse Järvakandi ja Järvakandi Tehaste jaoskondadele, härradele Jiiri Palsole ja Otto Isakõnnole, Kabala Hariduselts „Lootus'ele“, Kabala algkooli juhatajale, Naiskodukaitse Kabala ja Raiküla jaoskondadele, instruktor E. Eonurmele, kõigile vanemate juhtidele, pealikutele, toidustajatele ja samariitlastele.

§ 4.

Avaldan laagritest osavõtnute nimes-tiku:

1.—2. aug. 1936. a. Järvakandis:

1. Rapla Malevkonna pealik Al. Kallion, 2. Järvakandi r. kotkas J. Särekõnno, 3. Järvakandi Tehaste r. vanakotkas L. Mikiver, 4. sama rühma kotkas S. Rajasaare, 5. instruktor E. Eonurm, 6. sanitaarpealik dr. K. Saar, samariitlased: 7. pr. O. Kallion, 8. pr. Männik, 9. pr. Vesko, 10. pr. Liivik, 11. pr. Freibach, toidustusjuhataja 12. pr. A. Saltzberg, toidustajad: 13. M. Laanemets, 14. L. Taft, 15. E. Antsmann, eienelaua korraldajad: 16. pr. S. Mikiver, 17. pr. Orumaa, noored kotkad: 18. Valdo Kallion, 19. Elmar Särekõnno, 20. Evald Lõhmus, 21. Ilmar Leitmäe, 22. Elmar

Ditvig, 23. Eino London, 24. Vello Kallion, 25. Eino Kivisalu, 26. Anton Leitmäe, 27. Heino Männik, 28. Ants Leitmäe, 29. Ülo Riiga, 30. Einhard Pollmann, 31. Harald Portsmuth, 32. Harald Isakõnno, 33. Vahur Andresson, 34. Rudolf Looberg, 35. Voldemar Laidmets, 36. Aksel Kornak, 37. Harry Jaanson, 38. Olaf Niemann, 39. Elmar Elram, 40. Gunnar Alt, 41. Hermann Reier, 42. Uno Šuller, 43. Evald Reinsalu, 44. Jaan Toop, 45. Oktavi Mardla, 46. Kaljo Schumann, 47. Alfred Väinaste, 48. Rapla malevkonnavanem J. Tamm.

8.—9. augustil 1937. a. Kabalas:

1. Kabala r. vanakotkas A. Külvi, 2. sama rühma kotkas J. Ainumäe, 3. sama r. abikotkas H. Saanküll, 4. instruktor E. Eonurm, 5. toidustus juhataja pr. M. Kalde ja toidustajaid ning samariitlasi naiskoduk. Kabala jaoskonnast kokku 8 inim., noored kotkad: 1. J. Öispuu, 2. R. Öispuu, 3. G. Indrekson, 4. E. Haapsal, 5. A. Johanson, 6. R. Lumberg, 7. E. Uustalu, 8. B. Marks, 9. A. Uustalu, 10. A. Gutmann, 11. K. Külvi, 12. A. Haapsal, 13. R. Tramm, 14. J. Starkopf, 15. Ü. Kalde, 16. E. Nee-me, 17. H. Tohver, 18. E. Kuusemets, 19. Albert Mätas, 20. Lembit Suitsmart, 21. Endel Reimann, 22. Albert Jürisson, 23. Heinrich Hermann, 24. Oskar Randla, 25. Evald Sagur, 26. Paul Kodusalu, 27. Rapla malevkonnavanem J. Tamm.

J. T a m m,
Rapla Malevkonna vanem.

HARJU NOORKOTKASTE RAPLA MALEVKONNAVANEMA KÄSKKIRI Nr. 45.

Raikülas, 19. aprillil 1937. a.

§ 1.

Vabastan Leonhard Mikiveri tema omal palvel Järvakandi Tehaste rühma vanakotka kohalt, arvates 4. aprillist 1937. a.

Alus: Järvakandi Teh. üks. rühma-pealiku vahekiri 13. apr. 1937. nr. 26 ja L. Mikiveri palve 28. veebr. 1937.

Leonhard Mikiveri õlgadel lasus Järvakandi Tehaste rühma organiseerimise töö, mille ta suurima innuga läbi viis, hiljem töötas ta organisatsiooni hüvanguks en-

nastsalgavalt, kasvatades rühmas poisse isamaalises vaimus ja korraarmastuses, oli alati teovalmis, sõbralik ja lahke. Avaldan L. Mikiverile südamlikumat tänu tema eesküjuliku teenistuse ja hoolsa tegevuse eest noorkotkaste juhina ja loodan, et ta oma loodud rühma edaspidise heatahtliku kohtlemisega toetamast ei lakka.

§ 2.

Kinnitan Järvakandi Tehaste rühma vanakotkaks Tehaste algkooli juhataja Anton Kruusimägi, arvates 4. aprillist 1937. a.

Alus: K. L. Järvakandi Tehaste üks. rühma pealiku ettepanek 13. apr. 1937. a. nr. 26.

§ 3.

Kinnitan erikatsetes Kabala rühmas:

põllumehe: Johan Ainumäe, Artur Jaansoo, Johannes Öispuu, Endel Uustalu, Rudolf Lumberg, Endel Haapsal, Johannes Lumberg;

kõitja: Johan Ainumäe, Artur Jaansoo, Johannes Öispuu, Endel Uustalu, Rudolf Lumberg, Endel Haapsal, Johannes Lumberg;

kodune abimees: Johan Ainumäe, Artur Jaansoo, Johannes Öispuu, Endel Uustalu, Rudolf Lumberg, Endel Haapsal, Johannes Lumberg;

metsniku: Johan Ainumäe, Artur Jaansoo, Johannes Öispuu, Endel Uustalu, Rudolf Lumberg, Endel Haapsal, Johannes Lumberg;

aedniku: Johan Ainumäe, Artur Jaansoo, Johannes Öispuu, Endel Uustalu, Johannes Lumberg;

mesiniku: Johan Ainumäe, Endel Uustalu;

muusikamehe: Johan Ainumäe, Endel Uustalu, Evald Uustalu;

fotograafi: Johan Ainumäe;

radioamatööri: Johan Ainumäe;

näitleja: Johan Ainumäe;

laskur II: Johan Ainumäe.

Alus: Kabala rühma vanakotka ettekanne 17. apr. 1937. a. nr. 1 ja vastavad tõendused.

J. T a m m,
Rapla Malevkonna vanem.

KODUTÜTARDE HARJU RINGKONNA VANEMA TEATIS Nr. 7.

Tallinnas, 21. mail 1937. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks Kodutütarde Peavanema ringkirjast 4. maist 1937. a. Nr. 393 väljavõtte:

„Kodutütarde Võsu suvekoru on avatud 14. juunist kuni 23. augustini s. a. Korraga mahutab kodu 40 kodutütart ja 5 vanemat. Iga osavõtja võib viibida suvekoru 1 nädal. Vahetus toimub igal esmaspäeval. Tulejad kodutütred peavad kasutama rongi, mis jõuab Rakverre kell 1051, kell 1105 väljub omnibus, mis jõuab Võsule kell 1200. Sama omnibusega sõidavad lahkujad Võsult ära kell 1430 ja jõuavad Rakverre kell 1600. Rong väljub Tapa poole kell 1627.

Osavõtumaks kodutütardel on 7 krooni ja vanematel 8 kr. 50 senti nädal. Varustus: 3 voodilina (1 päevatekiks), padjapöör, sovikorral väike padi (suvekoru poolt on õlgkott), käterätt, seep, hambahari, plekk-kruus hambapesemiseks, tagavara pesu ja sukad, ööpesu, kas supelina, supelmantel või frotee käterätt, supeltrikoo, mantel, kodutütre vorm, soovikohaselt 1—2 erakleiti, soojem jakk või kamsun, pehmed kingad ja sokid, sukanõelu-mislõng, niiti ja nõela.

Igal samariitlasel tuleb kaasa võtta samariitlase paun.

Sõit raudteel on tasuta, vastava tunnistuse saamiseks tuleb pöörduda igal ringkonnal oma Maleva poole.

Suvekorust osavõtjad kodutütred võtku kaasa kooli õpilastunnistus, et saada 50% hinnaalandust omnibusel. Täiskasvanud omnibuse hinnaalandust ei saa, mille tõttu nende kulud on ette nähtud suurematena.

Suvekorust osavõtta soovijad kodutütred ja täiskasvanud (rühmavanemad või NKK. liikmed) toitlustajad ja samariitlased on ära jagatud järgmiselt:

14. juunist — 21. juunini.

Harju ringk. 16 kodutütart ja 1 vanem samariitlane.

Kuna suvekorust osavõtta soovijate arv ulatub üle 400, siis sisustatakse suvekoru suuremale arvule, kui see alguses ette nähtud, et rahuldada võimalikult kõiki soovijaid. See kõik nõuab rohkesti vaeva ja

suuri kulusid, seepärast ei ole lubatav, et kodutütred, kes endid üles on andnud, hiljem jääksid tulemata. Selle tagajärjel suvekoru peaks töötama vaid osalise kooramatusega, mis ettevõtte asetaks majanduslikkudesse raskustesse. Kui mõni kodutütardest ei saa kaasa sõita, siis võib teda asendada Kt. vanem või NKK. liige.“

S. Pruuden,

Kodutütarde peavanem.

L. Root,
sekretär.

Võsu suvekorust on kohustatud osa võtma järgmised end registreerinud kodutütred:

1. Alavere rühmast: 2 kodutütart.
2. Käesalu rühmast: Alma Toomsoo, Liina Lindmets, Ilse Pirma, Elinda Donald, Helmi Tutti.
3. Kodaso rühmast: Vilma Püss, Laine Kiika, Ilse Völumäe.
4. Kõnnu rühmast: Inna Antar.
5. Viinistu rühmast: Elna Piibeman, Ida Piibeman, Linda Kodurand, Agda Laine, Helgi Kaiu.

1 samariitlase ühes kodutütardega palun saata Kodasoo rühmast; rühmavanemal selles asjas kokku leppida nsk. jaoskonna esinainesega.

M. Arak,
Ringkonnavanem.

KODUTÜTARDE HARJU RINGKONNA VANEMA TEATIS Nr. 8.

Tallinnas, 21. mail 1937. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks väljavõtte Kodutütarde Peavanema ringkirjast Nr. 406, 8. maist 1937. a.:

„Käesolevaga teen teatavaks, et üleriiklik kodutütarde vanemate õppelaager peetakse Elvas — Vapramäel 21. juulist — 26. juulini s. a.

1. Õppelaagri eesmärgiks on: anda vanematele laagrite korraldamiseks teadmisi ja oskusi; talve jooksul kerkinud küsimuste lahendamine ja kodumaaga tutvumine.

2. Laagrist osavõtjaid on 150 vanemat. Vastavalt ringkondade kodutütarde ja vanemate arvule saab osa võtta igast ringkonnast järgmine arv vanemaid:

1. Harju ringkonnast 15 vanemat, kaasa tuua 2 telki.

3. Laagrimaksuks on Kr. 4.50 isikult. Ekskursioonidega seotud kulud kannab igaüks eraldi.

4. Laagris läbivõetavad ained: 1) Laagri korraldamisest — instr. Lemendik.

2) Pioneeriala: proovitelk, laagrihoodid, tööriistade käsitlemine, tulede tegemine, laagri köögi ehitamine ja sisustamine, keedutarkusi, teisi vajalikke ehitusi laagris — instruktorigid L. Ahas ja E. Rebane.

3) Erialalised oskused: signaliseerimine, teemärgid, ilmakaarte määramine, jälgimismängude kavu jne. — instr. K. Tammemägi.

4) Loodusvaatlemine koos kaartvisandi tegemisega — instr. L. Parri.

5) Spordiväljakul demonstreeritakse mängu ja võistlusi — rhv. t. Vesilo.

6) Eesti linnustest ning muinaskalmedest koos lähema linnuse ja muinaskalme külastamisega — arheoloog pr. A. Moora.

7) Läbirääkimiste tunnil lahendatakse talvel esilekerkinud probleeme. Läbirääkimisi juhib pr. L. Rand Tartumaa ringkonnast.

8) Laagris on ka orkester ja laulukoor.

5. Varustus: Ringkonnal tuleb telke kaasa tuua eelpool nimetatud arvul ja sanitaarpaun. Telkkonna varustus: kirves, labidas, saag, traadilõikamise tangid, 2 paari signaallippe, ämber, pesukaus, kulp, 3 köögirätti, kompass, kell, el. taskulamp, puss või taskunuga, soovikorrall nelgiõli sääskede peletamiseks. Puhastusabinõude kott (riidehari, kingahari ja kinga kreem). Pehmet traati ja naelu ehitamiseks ja peenemat nõõri saab laagripoest, soovitatav aga ise kaasa võtta.

Isiklik varustus: 1 kt. täisvorm, mantel, seljakott või kohver, villane soe vaip, voodikott, padjapöör, 2 lina, villane, kamppon, 1 vahetus tagavara pesu ja sukki, öösärk, võimlemise või ujumise trikoo, kerged kingad, 2 taldrikut plekist, nuga, kahvel, lusikas, kruus, 1 suvekleit, 2 käterätti, taskurätte, seep, hambahari ja -pulber, niit, nõel, kamm, märkmik, pliiaats, kt. laulik, 15 meetrit nõõri (läbimõõduga 5 mm). Sovitav kas okariino või mõni teine muusikariist.

6. Kõikidel varustusesemetel olgu märgitud omaniku ja rühma nimi.

7. Soovitatav on, et iga laagrisse tuleja tutvuks enne „Noorkotkaste käsiraamat Nr. III“.

8. Kõikidel ringkondadel tuleb saata telgid 18. juuliks s. a. Elva jaama kodutütarde sekretäri L. Root'i nimele.

Ajajaotus laagris.

Kolmapäeval, 21. VII. 1937. a.

Saabumine ja ehitamine.

Kell	1215—1300	ennelõunane suplus.
„	1300—1400	lõuna ja vabaaeg.
„	1400—1500	vaikus ja puhkus.
„	1500—1530	laagriavamine.
„	1530—1630	suplemine.
„	1630—1930	ehitamine ja vabaaeg.
„	1930—2045	õhtusöök ja vabaaeg.
„	2045	lipulangetamine.
„	2115	lõke.
„	2230	vaikus.

Neljapäeval, 22. VII. 1937. a.

Kell	0700	ärkamine.
„	0710—0730	hommikune võimlemine.
„	0730—0830	hommikusöök.
„	0930—0945	lipuheiskamine.
„	0955—1140	töö rühmades.
„	1145—1215	ettekanne „Matka tehnikast“.
„	1215—1300	ennelõunane suplemine.
„	1300—1400	lõuna.
„	1400—1500	vaikus, puhkus.
„	1500—1640	töö rühmades.
„	1650—1750	suplemine.
„	1750—2000	vabaaeg (võib treenida spordiväljakul treeneri juhtimisel, samuti võib laulda laulujuhi juures).
„	2000—2045	õhtusöök.
„	2045—2100	lipulangetamine.
„	2115—2215	lõke.
„	2245	vaikus.

Reede, 23. VII. 1937. a.

Kell	0700	ärkamine.
„	0710—0730	hommikune võimlemine.
„	0730—0830	pesemine ja korraldamine.
„	0830—0930	hommikusöök.
„	0930—0945	lipuheiskamine.
„	0955—1150	töö rühmades.
„	1150—1215	ühislaulu.
„	1215—1300	suplemine ja vabaaeg.
„	1300—1400	lõuna.
„	1400—1500	vaikus ja puhkus.
„	1500—1640	töö rühmades.
„	1650—1750	suplemine.
„	1750—2000	vaba aeg.
„	2000—2045	õhtusöök.

- „ 2045—2100 lipulangetamine.
 „ 2115—2215 lõke.
 „ 2245 vaikus.

Laupäev, 24. VII. 1937. a.

- Kell 0700 ärkamine.
 „ 0710—0730 hommikune võimlemine.
 „ 0730—0830 pesemine ja korraldamine.
 „ 0830—0945 lipuheiskamine.
 „ 0945—1045 suurmäng.
 „ 1055—1245 võistlusi spordiväljakul.
 „ 1245—1300 suplemine.
 „ 1300—1400 lõuna.
 „ 1400—1500 vaikus, puhkus.
 „ 1500—1800 matk Peedu linnamäele ja Jaagupi kalmele.
 „ 1800—1900 suplemine ja vaba aeg.
 „ 1900—2000 vaba aeg.
 „ 2000—2045 õhtusöök.
 „ 2045—2100 lipulangetamine.
 „ 2115—2230 suurlõke.
 „ 2300 vaikus.

Pühapäev, 25. VII. 1937. a.

- Kell 0700 ärkamine.
 „ 0710—0730 hommikune võimlemine.
 „ 0730—0830 pesemine ja korraldamine.
 „ 0830—0930 hommikusöök.
 „ 0930—0945 lipuheiskamine.
 „ 0945—1100 spordivõistlused ja vaba-aeg.
 „ 1100—1200 ennelõunane suplus.
 „ 1200—1300 lõuna.
 „ 1300—1330 vaikus.
 „ 1330—2000 matk Elva.
 „ 2000—2045 õhtusöök.
 „ 2045—2100 lipulangetamine.
 „ 2115—2215 viimane lõke.
 „ 2245 vaikus.

Esmaspäev, 26. VII. 1937. a.

- Kell 0700 ärkamine.
 „ 0710—0730 hommikune võimlemine.
 „ 0730—0830 pesemine ja pakkimine.
 „ 0830—0925 hommikusöök.
 „ 0925—0940 lipuheiskamine.
 „ 0940—1100 laagriväljaku korrastamine.
 „ 1100—1200 lõuna.
 „ 1200—1230 laagri lõpetamine.
 „ 1230 ärasõit.“

S. Pruuden,

Kodutütarde Peavanem.

L. Root,
sekretär.

1. Harju ringkonnast võivad laagrist osa võtta järgmised rühmavanemad, kes selleks soovi avaldanud: Maret Ainlo, Alide Sooster, Elisabeth Niin, Aurelie Uudemäe, Leida Randlepp, Olga Helm, Aino Leht, Linda Raidma, Hilma Tobias, Aita Karu, Vanda Leetmaa ja A. Läte.

Kui keegi rühmavanemaist õppelaagrist osa võtta ei saa, siis palun sellest aegsasti teatada, et võiks asendada.

M. Arak,
Ringkonnavanem.

TEADAANNE.

1. juunist peale on Ringkonna vanema abi A. L ä t e aadress: Maardu p. ag., telefon Lagedi 8-a.

M. Arak,
Ringkonnavanem.

KODUTÜTARDE HARJU RINGKONNAVANEMA TEATIS Nr. 9.

Tallinnas, 25. mail 1937. a.

§ 1.

Lugeda vabastatuks omal palvel Kodutütarde Harju Ringkonna instruktori kohalt Erika Eeonurm, arvates 6. maist s. a.

§ 2.

Lugeda teenistusse võetuks Kodutütarde Harju Ringkonna instruktori kohale Elvi Rebane, arvates 6. maist s. a.

§ 3.

Vabastan Kodut. Rae rühmavanema kohalt Alice Põldmäe, omal soovil, arvates 4. maist 1937. a.

§ 4.

Kinnitan Uue-Riisipere kd. rühmavanemaks Adele Peebo, abiks Antonie Kask, arvates 15. maist s. a.; Keava kd. rühmavanemaks Leida Kirista, abiks Adele Jõe-lain, arvates 15. maist s. a.

M. Arak,
Ringkonnavanem.

Kodutütarde Harju ringkonna rühmade ja rühmavanemate nimekiri.

Jrk. nr. Rühma nimi. Rühmavanem.

1. Alavere — Ainlo, Maret
2. Anija — Sooster, Alide
3. Ardu — Niin, Elisabeth
4. Aruküla — Kolbre, Anastasia
5. Audevälja — Uudemäe, Aurelie
6. Hageri — Loonet, Salme
7. Haljava — Kalvik, Helmi
8. Harju-Risti — Vöting, Marta
9. Harmi — Kannike, Alma
10. Hirvli — Helemäe, Jakobine
11. Härgla — Sepp, Selma
12. Inglise — Randlepp, Leida
13. Juuru — Eesik, Helene
14. Jägala — Rajasmaa, Hele
15. Jälgimäe — Adlerman, Lydia
16. Järvakandi — Orumaa, Elvi
17. Järvakandi teh. — Mikiver, Selma
18. Jõeletme — Uutma, Elisabeth
19. Kabala — Külvi, Emma
20. Kaberneeme — Ergma, Aina
21. Kain — Helm, Olga
22. Kallavere — Albri, Marie
23. Keava — Kirista, Leida
24. Kehtna I — Kivimaa, Elvi
25. Kehtna II — Siimon, Elisabeth
26. Keila — Jakobson, Hermilde
27. Keila-Tuula — Kutser, Lydia
28. Kernu — Kroon, Olvi
29. Kiiu — Leht, Aino
30. Kloostri — Annuste, Ester
31. Kodasoo — Raidma, Linda
32. Kohila — Kullamäe, Elvine
33. Kolga-Uri — Rank, Elmerine
34. Kuimetsa — Kõrveman, Lilli
35. Kuivajõe — Kallasto, Alma
36. Kädva — Tutt, Armanda
37. Käesalu — Sassi, Ella
38. Kõnnu — Bader, Ena
39. Lagedi — Paltson, Hilda aj. k. t.
40. Laitse — Kurve, Alma

Jrk. nr. Rühma nimi. Rühmavanem.

41. Leesi — Tobias, Helena
42. Loksa — Tammpalu, Silvi
43. Maardu — Oja, Salme
44. Mõigu-Lehmja — Keldermägi, Leida
45. Nabala — Scheel, Klara
46. Neeme — Rand, Niine
47. Nehatu — Karell, Olga
48. Nissi — Karu, Aita
49. Nõva — Liiv, Aino
50. Ohtu — Pöldvere, Alli
51. Ohukotsu — Rõöm, Helmi
52. Pahkla — Olan, Brigitte
53. Paldiski — Leetmaa, Vanda
54. Paunküla — Lauk, Juliette
55. Pikavere — Sarapuu, Gretchen
56. Pikva — Kirschbaum, Agnes
57. Prangli — Jürimaa, Hilda
58. Pääsküla — Hakker, Ida
59. Raasiku — Mänd, Serafine
60. Rae — Paltson, Hilda
61. Raiküla — Tamm, Marta
62. Rapla — Jänes, Elena
63. Ravila — Teesalu, Liisa
64. Ruila — Israel, Helves
65. Russalu — Puhm, Marta
66. Saku asundus — Kenn, Alli
67. Saku vald — Mitt, Elfriede
68. Sausti — Kingisepp, Olga
69. Staabi — Rebane, Elvi
70. Tohisoo — Kaares, Emilie
71. Triigi — Anton, Helene
72. Tuhala — Nirgi, Elfriede
73. Uus-Riisipere — Peebo, Adele
74. Valtu — Laiapea, Aline
75. Varbola — Mihkelson, Helmi
76. Vasalemma — Öunroos, Hilda
77. Vihterpalu — Lätt, Aliide
78. Viinistu — Paalberg, Nelly
79. Ääsmäe — Jaks, Elsa.

Kaitseliidu koosseisude ümberkorraldamise tõttu viidi Kodutütarde Harju Ringkonnast üle Kodutütarde Tallinna Ringkonda järgmised rühmad: Harku, Väana, Ranna, Randvere ja Viimsi.

M. Arak,
Ringkonna vanem.

Kaitseliidu ala.

MUUDATUSED

MALEVA ÖPPETEGEVUSE ÜLDKAVAS, MIS AVALDATUD „HARJULASES“ Nr. 5 S. A.

1. Saue suvilaagrist 18., 19. ja 20. juunil 1937. a. osavõtmine on kohustuslik kõigile Linnaümbruse, Kose, Kuusalu ja Juuru malevkondade pealikute poolt määratud võistlusjagudele ja määratud kohtunikele.

Linnaümbruse ja Juuru malevkondade jaod võistlevad reedel, 18. juunil, teistest malevkondadest 19. ja 20. juunil s. a.

2. Saue 3.—5. septembrini s. a. korraldatakse lahingväljaõppe võistlused Kei-

la, Kloostri, Nissi, Hageri-Kohila ja Rapla malevkondadele.

3. Mereüksuste õppused. Mereüksustele korraldatakse õppused manöövri kava kohaselt:

— Paldiski rajoonile — 26. ja 27. juunil s. a.

— Prangli ja Loksa rajoonidele — 12. ja 13. juunil s. a.

K. Saar, major,
Harju Maleva Pealik.

Naiskodukaitse ala.

OTSUSED RINGKONNAKOGU KOOSOLEKUL 2. MAIL 1937. A.

1.

Ringkonna suvepäev otsustatakse korraldada 31. juulil s. a. Paldiskis. Suvepäeva kavas: organisatsioonilisi küsimusi, a) organisatsiooni mõiste, b) distsipliin, c) omavaheline läbirääkimine.

2.

Ringkonnale sissetuleku hankimiseks otsustatakse korraldada suvepäeva lõpul segaeeskavaga pidu. Peol korraldatakse ka loterii.

Samal otstarbel korraldatakse 1. augustil s. a. Paldiskis rahvapidu, mitmesuguste lõbustustega. Raha hankimise võimalustest nagu: õnneõngitsemine, kaeratünn, einelaud jne. korraldavad malevkondade piires olevad jaoskonnad ühiselt. Linnaümbruse malevkonna jaoskonnad, Staabi jaoskond, Hageri-Kohila malevk. jaoskonnad ja Rapla malevkonna jaoskonnad korraldavad ameerika loterii. Kuusalu malevkonna jaoskonnad — õnneratta, Kose malevkonna jaoskonnad — kaeratünni, Nissi malevkonna jaoskonnad — õnneõngitsemise, Juuru malevkonna jaoskonnad — ameerika oksjoni, Keila malevkonna jaoskonnad — einelaua, Kloostri malevkonna jaoskonnad — loterii ja suvepäeva märkide müügi.

Iga ürituse jaoks malevkonna piires

olevad jaoskonnad ühiselt muretsevad ise vajaliku arvu asju.

3.

Ringkond annetab Kodutütarde Harju ringkonnale lipu, mille üleandmine toimub 6. juunil s. a. Tallinnas.

4.

Kodutütarde suvelaagrist 29. juunist kuni 4. juulini s. a. osavõtjatele toitlustamiskulude katteks otsustatakse iga jaoskonna poolt tasuda nende rühma kodutütart (osa võtavad igast rühmast 2 kodutütart) eest toitlustuskuludeks à Kr. 2.50.

5.

Uueks juhatuse liikmeks valitakse M. Tamm — Raikülast. Juhatuse liikmete kandidaatideks valitakse E. Rei ja L. Kalmet. Revisjonikomisjoni liikmeteks valitakse M. Arak, L. Talomaa ja M. Suik. Rev. komisjoni liikmete kandidaatideks valitakse L. Kuusik ja M. Erg.

6.

Harju Ringkonna toitlusjuhiks on määratud L. Talomaa (end. Kutser), arvates 31. jaan. 1937. a.

Alus: Ringkonna juhatuse otsus 31. jaan. 1937. a. Nr. 28.

7.

Paldiski suvelaagris toitlustamise üldjuht — L. Talomaa. Paldiski jaosk. toitlustab laagris olijaid 10. ja 11. juunil s. a. Samuti korraldab Paldiski jaoskond laagri kestel einelaua.

12. ja 13. juunil toitlustavad Keila I ja Laitse jaosk. Toitlustajate arvu määrab L. Talomaa.

Samariitlasi on määratud Keila II jsk. — 4 ja Paldiski jaoskonnast 2 samariitlast.

8.

Saue suvelaagris toitlustavad: Saue jaosk., Saku jaosk., Linnaümbruse jaosk., Varbola jaosk. ja Nõva jaosk. — igast jaoskonnast 5 naiskodukaitse liiget. Katlajuhid: L. Viik, E. Liblik ja J. Veldre.

Saue suvelaagris einelaua korraldavad Kloostri ja Keila I jaosk. Toitlustamise üldjuht L. Talomaa.

Samariitlasi: Keila II jaoskonnast 3 ja Paldiski jaoskonnast 3.

9.

Kuna Naiskodukaitse laulik II veel nii pea ei ilmu, siis ei ole võimalik nimetatud raamatust suvepäevaks ära õppida „Priiuse hommik“ — Türipu. Selle asemele palun õppida „Vares vaga linnukene“ — E. Oja — üldlaulupeo laulude kogust.

Ühtlasi palun Ringkonna koorijuhile M. Kuusk'ile, aadr.: Hageri p. ag. — teada hiljemalt 10. juuniks, kui palju laul-

jaid Teie jaoskonnast suvepäeval esinemisest võtab osa.

10.

Suvepäevaks õpitavate rahvatantsude „Hüppetants“ ja „Jooksu polka“ (Tüska polka) kirjeldused on Raudkatsi poolt koostatud „Rahvatantsude õpikus“ ja „Vändra polka“ kirjeldus Harju maakoolivalitsuse poolt väljaantud „Valik võimlemisharjutusi“ 5. vihikus.

11.

Suvepäevast osavõtjate arvu palun teada teada maleva staapi hiljemalt juunikuu jooksul. Osavõtjate arv on vajalik teada õõbimisruumide ja toitlustamise korraldamiseks.

12.

10 aasta tegevuse aruanded palun ära saata hiljemalt 10. juuniks s. a., et oleks võimalik koostada Ringkonna 10. aastapäevaks Ringkonna tegevuse kohta diagramme.

13.

Üleriiklikud Naiskodukaitse juhtide päevad peetakse Pärnus, 14., 15. ja 16. juunil s. a. Igast jaoskonnast võtab osa ainult üks esindaja.

M. Voore,
Ringkonna esinaine.

Väljaandja: Harju maleva staap.

Vastutav toimetaja: K. Saar.

Pidulikkudel juhtudel,

siseruumis ja vabas õhus, valguseffektide ja meeleolu saavutamiseks on soovitatav kasutada

„ALADIN“ värvilisi tsellofaan klapplaternaid

igasuguses suuruses ja värvide kombinatsioonides, hinnaga Kr. 0:60 kuni 2:15 tükk. Ülalnimetatud laternaid on saadaval elektri ja küünla valgustustele.

Ainuesindaja: Eesti väliskaubanduse kontor

„Baltimport“

Tallinn, Kaarli pst. 9, tel. 453-70

kelle poole soovikorral otseselt pöörduda.